

DIRVA

THE FIELD
Nr. 3
Sausio-January 20, 1955
Cleveland, Ohio

Kaimynų pavyzdžiai

T. K., New York

Ryšium su pernykšiu triukšmu apie "ambasadą Bonnoj", ne kartą buvo prisiminta, kad, girdi, latviai ir estai jau seniai yra sutarę savo atstovavimą Vokietijoje, ir tik dėl mūsų nesutarimų tas reikalas taip "užtrukęs".

Ta proga buvo priminta, kad faktiškai šiuo metu įmanomas ryšis su Vokietijos vyriausybe yra sumegztas jau nebe dabar ir palaikomas tokiu pačiu būdu bei pagrindu, kaip ir mūsų kaimynų estų bei latvių. Jų ryšiai yra palaikomi diplomatiniais pareigūnų, veikiančių atitinkamų diplomatinės institucijų įgaliojimu. Tokia padėtis jau nuo seniau buvo ir mūsų reikale. Vienintelis skirtumas buvo, kad Vlikas visą laiką norėjo turėti savo vardu skirtą atstovą ir kad jo kaip kurio pareigūnui ne vienu atveju bandė Vokietijos vyriausybės įstaigų aktyve diskredituoti Lietuvos Diplomatinės Tarnybos kompetenciją tiems ryšiams palaikyti. Nei latvių, nei estų politinės ar kitos visuomeninės organizacijos to nedarė. Kaip mūsų, taip ir kaimynų ryšiniai Bonnoje nėra įsteigę jokių "pasituntynių" ir ten nei negyvena (estų ryšininkas gyvena Šveicarijoje, taip kaip dabar ir mūsų).

Pareitų metų pabaigoje "Darbininkas" paskelbė pasikalbėjimą su min. R. Liepinu. Straipsnis buvo pavadintas "Latvija atstovaujama Vokietijoje". Ten min. Liepinis sako: "Kaip jums turi būti žinoma, atstovas K. Zarinš Londone iš paskutinės Latvijos vyriausybės turi nepaprastus įgaliojimus. Tarp kitko šie įgaliojimai numato skirti diplomatinis ir konsuliarinius atstovus. Šia teise jie jau keletą kartų naudojo. Taip po pasiuntinio dr. Bilmanio mirties Washingtono buvo paskirtas chargé d'affaires J. Feldmanis, o po pastarojo mirties — prof. A. Speke. "Prieš trejus metus buvo paskirtas atstovas ir Vokietijai. Kol naujosios Vokietijos vyriausybė neturi pilno suverenumo ir negali naudotis pilna laisve savo veiksmams, reikia laikinai tenkintis de facto padėtimi".

Vadinasi, Latvijos įgaliotinis paskirtas irgi ne kada nors labai seniai, o tik 1951 metais. Lietuvos vardu ryšiai buvo palaikomi daug seniau, o 1952 metais jiems buvo surasta jau pa-

stovė (nors ir, tikėkimės, tik laikinė tokia) forma. Iš esmės ji tokia pati, kaip ir Vokietijos santykiuose su latviais. Tai yra, anot R. Liepinio, "de facto" padėtis.

Ar tokia "de facto" padėtis mūsų ir mūsų kaimynams vokiečių vyriausybės yra sutikta pripažinti tik dėl to, kad ji tuo tarpu "neturi pilno suverenumo ir negali naudotis pilna laisve savo veiksmams", tai sunku tikrai pasakyti.

Iš min. Liepinio teigimo (jeigu teisingai atpasakotas) išeity, jog jis yra įsitikinęs, kad kai tik Vokietija gaus pilną suverenumą, ji nedelsdama pripažins daug geresnį statusą Latvijos ar ir jos kaimynų atstovams. Tai, žinoma, būtų neužtikrinta viltis. Nes gi neatrodo, kad Jungtinių Valstybių, Didžiosios Britanijos ar net ir Prancūzijos vyriausybės specialiai kliudytojų statusą pripažinti, kada pačios beveik visos jį pripažįsta. O rusai — jei tie negali sukludyti Vokietijos vyriausybės pasirašyti sutartis dėl apsiginklavimo, tai kaip jie sukludytų min. Liepinio ar kieno kito statusą pripažinti?

Yra pagrindo manyti, kad Vokietijos vyriausybė savo valia tame reikale yra santūri. Turėdama visišką laisvę savo veiksmams, ji galės būti tame reikale, jei norės, būti lygiai santūri, kaip ir ligi šiol, arba galės tą savo laikyseną mūsų kraštų atžvilgiu ir keisti — mums palankesne, arba, jei norės, tai net ir nepalankesne prasme...

Itikinti Vokietijos vyriausybę palankiai į santykius su mumis žiūrėti yra didelis atstovų uždavinys. Bet tam uždaviniai negali padėti toki reikšminiai, kai ateina komiteto (tegu ir vyriausio, bet vokiečių mai viestiek!) atstovai ir įrodinėja, jog Lietuvos diplomatiniai atstovai Lietuvos reikalui neturi balso, kalbėkit tik su mumis! Nei vienas latvis, rodos, ligi šiol niekur nėra tokio žingsnio padaręs ir nėra kitų kraštų vyriausybų įtikinėjęs, kad Zarinio įgaliojimai yra niekai.

Mūsų tarpe kartais girdėti sąkantai, girdi, Zarinio įgaliojimai tai visai kas kita: ten formalus vyriausybės nutarimas, o Lozario — kas? Tik kažkokia telegrama!

(Perkelta į 8 pusl.)

Tokia šiandien Ispanija

(Mūsų korespondento Europoje)

NAUJI VĖJAI TARP ISPANIJOS IR PRANCŪZIJOS. — ISPANIJOS ĮTAKA ARABŲ KRASTUOSE. — BELGŲ PYKTIS DEL DEGRELLE SLEPIMO. — FRANCO RŪPINASI SOSTO ĮPĖDINIŲ, BET NESISKUBINA

Ispanija nedalyvauja vadina "didžiojoje politikoje", tad apie ją rašoma žymiai mažiau, nekaip apie kitas Europos valstybes. Tačiau iš tokio menko domėjimosi neseka, kad ispanų gyvenimas stovėtų vietoje ir kad ten nevyktų tam tikrų pasikeitimų. Pav., beveik visiškai nepastebėtas liko faktas, kad paskutiniuoju laiku ryškėja dėsio vertas suartėjimas tarp Ispanijos ir Prancūzijos. Šiuo atveju vėl pasirodė, kad Mendes France atėjimas prie valdžios vairo buvo palydėtas naujo vėjelio dvelkterėjimo tarp abiejų lotynų kraštų.

Prancūzų vyriausybė atlygino ispanams nuostolius, kuriuos prieš 9 metus padarė komunistai, užpuoliamie ispanų legionierius, grįžusius per Prancūziją iš rytų fronto. Tas ginčas truko daug metų, tačiau tikėtai dabartinė vyriausybė pagaliau ryžosi reikalą sutvarkyti. Netoli Ispanijos sienos esančioji Tuluzos radijo stotis staiga sustabdė savo kurstymus prieš esamąjį režimą Madride. Vienam ispanų diplomatu prancūzai suteikė augstąjį ordinarį ir t.t.

Tai sąvalme nėra dideli dalykai, bet Madridas tuojau pat tuos mostus pastebėjo. Ispanų spauda sušvelnino toną, kai ji rašo apie Prancūziją, o ypač apie prancūzų sunkumus šiaurės Afrikoje. Čia kai tik, atrodo, glūdi priežastys, kurios privedė prie tam tikro suartėjimo tarp Madrido ir Paryžiaus. Abi valstybės turi interesų Maroko protektorate. Nors ispanams ligi šiol pavykdavo išlaikyti gerą sąryšimą su jų žinioje esančios Maroko dalies arabais, bet netenka abejoti, kad arabiškojo nacionalizmo augimas ilgainiui kelia susirūpinimo ir Madride. Ligšiol ispanų spaudoje galima buvo rasti kurstomų straipsnių prieš Prancūziją, dabar laikraščių tonas gerokai prislopintas.

Netenka abejoti, kad tam tikro išlyginimo vaidmenį suvaidino amerikiečių diplomatija. Jos įtaka Madride yra svari, ypač po to, kai 1953 m. tarp Amerikos ir Ispanijos buvo pasirašyta karinio bendradarbiavimo sutartis. Reikia atsiminti, kad vakarų valstybių strategijoje Pirėnų pusiasaliui tenka svarbi vieta. Nors dar per anksti kalbėti apie Ispanijos įtraukimą į šiaurės Atlanto karinę organizaciją (NATO), bet, antra vertus, jau niekas nebeprimena tų laikų, kai tuojau po karo Maskvos įtakoje buvo priimtas nutarimas laikyti gen. Franco valdomąją Ispaniją kaip indus neličiamuosius parijus.

Suartėjimas tarp Madrido ir Paryžiaus gali eiti kaip naujas simptomas, liudijęs, kad Ispanija arabų kraštuose naudojasi didelėmis simpatijomis, kai kas daro išvadą, kad ispanai išsiskiria taikintojo vaidmens tarp Prancūzijos ir šiaurės Afrikos nacionalistų.

Kai kurių nesklaidumų, tiesa, atsirado tarp Madrido ir Briuselio. Belgų "rexisčių" (nacional-socializmo ir fašizmo įtakoje buvusio belgų politinio judėjimo) vadas Leonas Degrelle yra vienas iš nedaugelio "didžiųjų karo nusikaltėlių", kurių nėra pa-

siekusi baudžiamoji teismo ranka. Tuojau po "asies" suklupimo buvo pasklidę gandai, kad Degrelle slapstysis Ispanijoje. 1946 m. belgų vyriausybė pareikalavo, jį išduoti. Madridas sutiko, bet pareiškė, kad jam nežinoma, kur Degrelle esąs. Neseniai vėl buvo paskelbta, kad "rexisčių" vadą kažkas matęs Ispanijoje. Jis net kalbėjęs "mėlynosios divizijos", kovojusios prieš sovietus rytų fronte, dalyvių suvažiavime. Tačiau ir šį kartą ispanų įstaigos paneigė, kad Degrelle gyvena Ispanijoje. Briuseliui nieko kito nebeliko, kaip toki pareiškimą priimti dėmesin. Abejojimų nesukeliantį įrodymą belgai iš tiesų neturi. Tuo tarpu visai neseniai buvo išleistas Degrelle knygos "Degančioji siela" vertimas ispanų kalba. Spauda šį leidinį sutiko palankiais atsiliepimais. Kaip matyti, belgų "rexisčių" vadas dar ir šiandien Ispanijoje tam tikruose sluoksniuose naudojasi simpatijomis. Bet ar tikrai tyliu valdžios įstaigų sutikimu jis slapstosi Ispanijoje, to niekas nežino, nors Briuselio socialistų laikraštis "Le Peuple" yra įsitikinęs, kad Degrelle gyvena ne kur kitur kaip ispanų žemėje.

Pareitų metų paskutinėmis dienomis pasaulio dėmesį atkreipė Ispanijos valstybės galvos gen. Franco susitikimas su sosto pretendentu Don Juanu de Borbon, Barcelonos grafu. Susitikimas įvyko Ispanijos teritorijoje, kurio kunigaikštis nebebuvo įžengęs jau 23 metus, nors jis emigracines dienas leidžia kaimyninėje Portugalijoje. Kaip oficialiniame komunikate paskelbta, per pasikalbėjimą buvo aptarti klausimai, susiję su sosto pretendentu vyresniojo sūnaus Juan Carlos tolimesnėmis studijomis. 17 metų amžiaus kunigaikštis gavo Madride brandos atestatą. Monarchistų tarpe jau anksčiau buvo kuždama, jog gen. Franco norįs, kad kunigaikštis ir augstąjį mokslą eity Ispanijoje. Tam reikėjo gauti tėvo — sosto pretendento — sutikimą. Atrodo, kad per pasimatymą generolas su kunigaikščiu susitarė. Jaunojo kunigaikščio mokslo programa esanti tokia: dveji metai Zaragozės karo akademijoje, tiek pat laiko technikos mokykloje, kur jis ypatingai būsiąs įvedintas į aviacijos mokslą, pagaliau dvejus metus jis turėsias lankyti Madrido universitetą.

Sakoma, kad gen. Franco norėtų matyti kunigaikštį Juaną Carlosą kaip savo įpėdinį. Jei gen. Franco sosto pretendentas priėmė pasiūlytą išsimokslinimo programą, iš to daroma išvada, kad jis yra palankus projektams dėl sūnaus ateities. Tačiau iš to irgi prašytų išvada, kad dabartinis pretendentas atsisako savo teisių sūnaus naudai. Antra vertus, yra žinomas gen. Franco atsargumas surišti sau rankas dėl ateities. Pagal įstatymą, jam suteikta teisė pasirinkti sau įpėdinį, bet jam nesuvaržyta laisvė savo nutarimą vėl pakeisti. Gen. Franco, turįs 62 metus amžiaus ir esąs sveikas, nesirengia bent jau artimiausiu laiku trauktis iš parei-

Prieš metus laiko vokiečių savaitraštis "Frankfurter Illustrierte" rašė: jei pasauliniai reikalai kartais įžengtų į normales vėzes, tai visad sensacijų užtektų vien iš Pietų Amerikos valstybių... Stai neseniai vertėm Gvatemalos prezidentą, nušovėm Panamos prezidentą, o dabar kariaujam Kostą Rikoj. Nuotraukoj (viršuj) Antonio Facio, Kosta Rikos atstovas JAV prašo Amerikos valstybių organizacijos narių pagalbos prieš įsiveržėlius iš Nikaragvos. Apatinėje nuotraukoj Urugvajaus, Brazilijos ir Nikaragvos atstovai tariasi.

gu. Betgi nėra paslapties, kad ro laivai stovės Baltiskyje, Ventis laiko monarchijos atgaivini- spilyje, Liepojoje, Klaipėdoje ir mą tikriausiu pastovumo ir rim- galį padaryti vizitus taip pat ties laidu. Tačiau monarchas ty- Gdynėn.

Is Sovietų karo laivų minimū 250 pav. laivų, 12 kovos laivų, 32 kreiseriai, 5 lėktuvnešiai ir 180 kitokio tipo laivų.

Pacij monarchistų tarpe esama įvairių nuomonių dėl gen. Franco sąlygos, statomos karaliaus grįžimui. Pats sosto pretendentas praityje yra astroka- kai pasisakęs prieš Ispanijos diktatorių. Dėl jo ryšių su anglų darbiečių partijos sluoksnių jis kartais pašiepiamas kaip "laboristų karalius". Bet tas faktas, kad pretendentas susitiko su generolu ir sutarė su juo sūnaus studijų programą, tarytum patvirtina, kad jis susitaikė su likimu ir atsisakė savo teisių sūnaus naudai, be to, priėmė sąlyga, kad įpėdinis nenukrups nuo dabartinio režimo kurso.

(Perkelta į 3-čią pusl.)

SOVIETŲ KARO LAIVYNAS

Vokiečių laikraščių žiniomis, adm. Matnecovo įsakymu, visa eilė Sovietų karo laivų iš Leningrado trikampio perkelti toliau į vakarus. Šitie Sovietų ka-

VISAM PASAULY

• Panamoje suimtas dabartinis valstybės prezidentas Jose Ramon Guizado. Suimtas po to, kai advokatas Ruben Miro pripažino, kad jis nušovė prezidentą Remon. Suokalbyje dalyvavęs dabartinis prezidentas ir už nušovimą žmogžudžiui pažadėjęs teisingumo ministerio vietą. Tai būtų buvęs nieko sau teisingumo atstovas...

• Naujuoju Panamos prezidentu prisaikdintas antrasis vicepirmininkas Ricardo Arias Espinosa. Jis yra trisdešimtas Panamos prezidentas ir septintas per pastaruosius šešerius metus. Toks dažnas prezidentų keitimasis rodo, kad Panamoje, kaip daugelyje Pietų Amerikos kraštų, nėra politinės tvarkos.

• Kosta Rikoje ginkluotas sukilimas, remiamas iš Nikaragvos, tikslu nuversti prezidentą Figueres, greičiausia bus likviduotas, nes į bylą įsimaish Pan Amerikos Taryba ir ji norės kilusį gaisrą likviduoti.

• JAV pirmasis povandeninis laivas Nautilus sausio mėn. 17 d. pradėjo pirmąją kelionę. JAV vyriausybė yra suplanavusi artimiausiu laiku pastatyti dar tris atominis povandeninius laivus. Nežinoma, kad tokių povandeninių laivų turėtų Rusija.

• Grįžus J. T. generaliniam sekretoriui iš Kinijos, pradeda aiškėti, kad Kinija nutestus JAV karus lakūnus paleisianti jei už tai išsiderėsianti didelį nuolaidų. Nuolaidų kaina neskelbiama, bet laikraštininkai jaučia, kad ji tikrai didelė.

Kelia Klaipėdos vokiečius

Vokiečių spaudoj rašoma, kad bolševikai leidžia repatrijuoti i Vokietiją paskutiniams Klaipėdos krašte ir Rytprūsioose pasilikusiems vokiečiams. Kol kas neaiškus likimas tų, kurie, esą, buvę priversti priimti sovietinės Lietuvos pilietybę.

Klaipėdoje prie vietinės policijos veikianti tam tikra komisija, kuri pradėjo registruoti norinčius išvykti i Vokietiją. Kokius žmones toji registracija apima, tuo tarpu tikslų duomenų dar neturima. Kalbama, kad pirmoj eilėj numatyti repatrijuoti tie, ypač senesnio amžiaus žmonės, kurie turi Vokietijoje savo vaikus ar artimus gimines. Pirmiausia buvo registruojami "žaliojo paso" (kurie buvo pripažinti vokiečiais) turėtojai. Tačiau nuo spalio 25 d. buvo pradėti registruoti jau ir su "baltais pasais" (turėję tapti Sov. Lietuvos piliečiais), nors netenka abejoti, kad šiems sovietinės įstaigos darys daugiau kliūčių išvykti, negu kitiems.

Vokiečių Raud. Kryžius padarė Bonnoje reikalingų žygių, kad būtų pašalintos kliūtys visiems vokiečiams iš Klaipėdos krašto ir Rytprūsijų išvykti i Vokietiją. Žinoma, jeigu to jie patys nori. Kai vokiečių kilimo vyrų ėmimas ir raudonąją armiją naujokais buvo vis atidėliojamas, tai lietuvių kilimo klaipėdiečiai buvo į ją imami visą laiką. Tačiau 1954 m. rugsėjo mėn. buvo paimti i kariuomenę jau ir vokiečiai. Tuo būdu jiems repatrijavimo reikalas iš Klaipėdos krašto pasidarė dar painesnis.

Vokietininkai kiekvieną Klaipėdos krašto gyventoją, buvusį Vokietijoje, lieti, yra linkę laikyti vokiečiu, neskirdami prietybės nuo tautybės.

Sovietų ambasada jau pranešė Rytinės Vokietijos kom. vyriausybės atitinkamoms įstaigoms, kad netrukus atvyks nedidelės grupės repatrijuojamų vokiečių taip pat iš šiaurinės Rytprūsijų dalies, vad. "Kalinigrado srities". Ryt. Vokietijoje gyvena repatrijuojamųjų giminių, pakviesti kom. vyriausybės vidaus reikalų ministerijos pareigūnų, buvo painformuoti, kad vokiečių Rytinės zonos vyriausybė skirianti daug reikšmės tam dalykui, jog atvykusieji vėliau nepabėgtų i Vak. Vokietiją.

VILTIES NAMAI

Vilties namų praplėtimui aukas atsiuntė:

Keršis P. J., Cleveland\$9.00
Jaseliūnas St., Toronto 2.50
Martinėnas K., Cleveland 3.00
Rekašius J., Detroit 2.00
Varneckas Vl., Waterbury 1.00
Mažeika V., Chicago 3.00
Eigelis J., Chicago 3.00
Virbickas K., Philadelphia 3.00
Juozaitis A., Cleveland 2.00

Mūsų pranešimuose, skelbiant aukotojus, yra įvykusios dvi klaidos. Karalis K., Clevelande, yra aukojęs ne \$1.00, bet \$3.00 ir Kubiliūnas Juozas, Clevelande, aukojęs ne \$1.00, bet \$2.00.

Visiems aukotojams nuosirdžiai dėkojame. Tikime, kad Vilties namų praplėtimą nuosirdžiai parems ir kiti Dirvos skaitytojai.

\$62,408,000,000

Tokia, kasdieninė kalboj neįprastinė suma, sudaro šių metų išlaidų biudžetą, kurį prezidentas Eisenhoweris įteikė Kongresui. Pajamų numatyta \$2,408,000,000 mažiau. Šiemetinis biudžetas yra virš vieno biliono dolerių mažesnis, negu jis buvo praėjusiais metais.

Admirolas A. W. Radford, vyriausias štabo viršininkas, grįžantis iš pasaulinės kelionės, sutinkamas valstybės sekretoriaus J. F. Dulles. Jis parvežė daug svarbių karinių informacijų ir laikraštiniams pasisakė už komunistinės Kinijos blokvimą.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIUS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50 elsewhere — \$6.50 Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIUS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio D-jos (Inkorp. ne pelniui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Izcristuota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. istatymą. Prenumerata metams iš anksto Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

HASO KUR?

• Vilniuje, naujųjų metų išvakarėse, Operos ir Baletų Teatre, Traviatos spektaklio metu, pamirėta Kipro Petrausko 70 metų sukaktis.

• Klaipeida, pagal naujausias informacijas, jau turi rusų daugiau kaip pusę visų gyventojų. Vokiečių yra likę labai nedidelis skaičius.

• Okupuotij Lietuvoj, 1954 m. gruodžio mėn. žiniomis, yra palikta tik viena knygų seminarija, kuri veikia Kaune. 1953 m. joje buvo dar 75 klierikai, o 1954 m. jau mažiau. Sakoma, kad 23 "išėję į kariuomenę".

• Pittsburgho ir apylinkės lietuvių draugijų metinis suvažiavimas įvyksta sausio mėn. 30 d., 3 val. p. pietų, Lietuvių Piliečių Svetainėje, 1725 Janes Street, Pittsburgh 3. Pa.

• Detroit, vasario mėn. 5 d., Tautinių Organizacijų Sambūris rengia min. B. K. Balučio 75 metų pagerbimą. Pagerbimas įvyks Tuller Hotel. Asmeniui kaštuoja \$5.00. Sekančią dieną, tame pat viešbutyje, įvyks trumpas tautinių organizacijų atstovų ir artimų bendraminčių pasitarimas. Plačiau apie tai šiame puslapyje rašo mūsų korespondentas iš Detroito.

• The Forbidden Miracle (Uždraustas stebuklas), mūsų rašytojo Stasius Būdavo romanas anglų kalba, gautas paminėti Dirvoje. Romanas išleido Comet Press Books, 11 West 42nd Street, New York 36, N. Y. Išleistas skoningai, kietuose drobės viršeliuose. Aplanką piešė Barbara Koski. 186 psl., kaina \$3.00.

Kad ateity lietuviams rašytojams būtų lengviau susilaukti amerikiečių leidėjų dėmesio, reikėtų pasistengti, kad išėjusi knyga patektų į vietos bibliotekas ir ji, kaip dovana, būtų per-

CHICAGOS

GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiadienį ir sekmadienį ofisas uždarytas.
Šeštadienį tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.

Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. Damen Ave., Chicago III.
saukite — YA. 7-7381

Priima: vakarais 6 iki 9, šeštadienį
10 ryto iki 4, trečiadienį ir sekmadienį
tik susitarus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.,
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmadienį,
antradienį, ketvirtadienį, penktadienį,
10 ryto — 1 p. p. trečiadienį, 12-4 p. p. šeštadienį.

Dr. I. Kurš-Ramunis

Spec. KODIKIŲ ir VAIKŲ LIGOS
VAL.: darbo dienomis 3-5 ir 6-8 v. v.
išskyrus trečiadienį 6-8 v. v.
šeštadienį 10-12 v. r. — 1-3 v. p. p.

7156 S. Western Ave.
MEDICAL CENTER
TEL.: Kabineto REpublic 7-1168
Dėto: WALbrook 5-3765

IR

Dr. Jaras Ramūnis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VAL.: antradienį ir ketvirtadienį 7-8:30 v. v.
šeštadienį 3-5 v. p. p. ir pagal susitarimą

Dr. Juozas Bartkus

Tel. ofiso ARmitage 6-0161
Tel. buto GRaceland 2-9203

Tad, detroitiečiai, nepraleiskime progos dalyvauti bankete. Banketas — iškilmingi pietūs prasidės 7:00 val. vakare. Po banketo ten rasite progos susipažinti su svečiais ir pasidalinti bendromis mintimis.

Dalyvavimas bankete asmeniui 5.00 dol. Vakarinės suknės nebūtinos. Vietas prašome užsisakyti galimai skubiau. Terminas: sausio mėn. 26 d. Rezervuoti vietas galima "Neringos" knygyne sumokant 5.00 dol. arba pasiūnčiant pinigų pašto perlaide ar čekiu. Taipgi galima užsisakyti vietas pas rengimo komiteto narius: p. A. Gilvydį, p. Kazlauską ir A. Banionį.

BENDRUOMENĖS SUSIRINKIMAS

JAV Lietuvių Bendruomenės Detroito Apylinkės visuotinis narių susirinkimas įvyks sausio mėn. 23 d. 12 val. 15 min. Hispanos Unidos salėje. Darbų tvarka: 1. prezidiumo sudarymas, 2. valdybos pranešimas, 3. revizijos komisijos pranešimas, 4. valdybos rinkimas, 5. rev. komisijos rinkimas, 6. namų įsigijimo svarstymas, 7. pranešimas apie rinkimus į vyr. LB Tarybą, ir 8. kiti aktualūs reikalai.

Visi Detroito lietuviai kviečiami šiame susirinkime dalyvauti.

LIETUVIŲ STUDENTŲ SANTAROS SEMINARAS

Sausio 23 d., sekmadienį, 6 val. vak. buv. Lietuvių salėje (pirmas augštas) įvyks Lietuvių Studentų Santaros seminaro trečia paskaita, kurią skaitys dr. Julius Kaupas. Paskaitos tema: Paskutinės tendencijos lietuvių poezijoje. Po paskaitos seks diskusijos.

Dr. Julius Kaupas yra parašęs hofmaniską fantaziją "Dr. Krištukas Pragare", už kurią 1948 m. jam suteiktas Raudono Kryžiaus literatūros premija. P. legentas daug rašo spaudoje literatūriniais klausimais ir ypač apie paskutinius įvykius lietuvių literatūroje.

Visuomenė ir studentai maloniai kviečiami atsilankyti.

HARTFORD

B. K. BALUČIO GARBEI KONCERTAS IR BANKETAS

Hartfordo lietuviai, Tėvynės Myletojų Draugijos nariai, rimtai ruošiasi pagerbti žymųjį Lietuvos valstybininką, Ministrą Balutį, jo 75 metų sukakties progą.

TMD nariai, įvertindami buvusio TMD pirmininko Bronio K. Balučio nuopelnus Tėvynės Myletojų Draugijai, jo veiklą Amerikos Konsulas Chicagoje, turės Amerikos lietuviai: advokatas Antanas Olis, adv. Antanas Lapinskas, dr. S. Biežis, bankininkas Kazanauskas ir mielas detroitiečių draugas Juozas J. Bačiūnas.

Tikimasi sulaukti svečių iš Clevelando, Dirvos redaktorių B. Gaidžiūną, P. J. Žiūrį ir kt. Taip pat žada būti svečių ir iš tolimo New Yorko. Atvyks V. Rastenis, Mackevičius ir kt. Iš Chicago žada atvykti "Laisvosios Lietuvos" redaktorius V. Staneika.

Koncertas rengiamas sausio 23 d., sekmadienį, Liet. Amer. Pil. Klubo auditorijoje. Koncerto programą išpildys Vilniaus operos solistas Stasys Liepas, baletas art. Kotrina Raščiuotė, pianistė E. Miniukienė. Kalbėtoju bus dr. A. Šerkšnas. Koncertas prasidės 3 val., o banketas 6-tą val. vakare.

V. M. K

KALĖDOMS DOVANA SAU IR DRAUGAMS.

VADOVAS I SVEIKATĄ

Antra laida, iliustruota su daugeliu atvaizdų.
Geresniam sveikatos išlaikymui nauja knyga

BŪKITE SVEIKI

kurią parašė ir išleido Dr. Steponas Biežis. Šioje knygoje aprašoma svarbieji sveikatos išlaikymo dėsniai: kaip būti sveiku ir ilgai gyventi.

Ši svarbi knyga privalo rasti kiekvienoje lietuvių šeimoje. Kaina tik 2 doleriai su pristatymu. Tuojau užsakykite.

Užsakymus siųskite knygos autoriui:

DR. S. BIEŽIS

3241 W. 66th Place, Chicago 29, Ill.
Telefonas: REpublic 7-7868 (3)

Tautinės Sąjungos Bostono skyriaus valdyba. Iš kairės sėdi: Romas Veitas, Ignas Vilėniškis, pirm. Jonas Kasmauskas, Leonas Lendraitis ir Lionginas Izbieckas. Stovi: Antanas Vilėniškis ir Antanas Bačiulis.

TAUTINĖS SĄJUNGOS SKYRIUOSE

N. ANGLIJOS TAUTINĖS SĄJUNGOS SKYRIŲ VALDYBŲ SUVAŽIAVIMAS

Gruodžio mėn. 11 d. įvykęs ALT S-gos N. Anglijos skyrių valdybų suvažiavimas, nutarė laikinas apygardos valdybos pareigas pavesti Bostono skyriui.

Pagal visas esamas aplinkybes apygardos vadovybė turėtų būti Worcesterio, Mass. Nutarta šaukti N. Anglijos apygardos suvažiavimą balandžio mėnesį.

Apygardos suvažiavimas galutinai nustatys apygardos geriausią vietą. Taip pat išneštas pakeidavimas, kad ap. v-lės pastangomis, susitarus su skautais, surengtų vaikams vasaros stovyklą pajūry. Be to, buvo apvarstyta ir kiti klausimai. Suvažiavimui pirmininkavo Dr. Colney.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Tautinės S-gos suruoštas tradicinis Naujų Metų sutikimas praejo gana gražioje nuotaikoje. Meninę dalį atliko solistė Adomavičienė, akompanuojant jos vyrui inž. Adomavičiui.

Sutikime dalyvavo ir svečių iš toliau: prof. J. Puzinas, žurn. S. Narkelionaitė ir kt.

Didelė padėka kruopščioms šeiminkėms p. p. Ščiukienėi, Lendraitienėi, Eitavičienėi, Antanavičienėi, Gaidelienei, Butkevičienėi, Jurgelevičienėi, Santvarienei ir Ad. Ščiukai.

VISUOTINIS SKYR. NARIŲ SUSIRINKIMAS

Šaukiamas sausio mėn. 29 d. 7 val. vakare S-gos namuose. Susirinkime bus: valdybos pranešimai, kontrolės komisijos pranešimai, valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai, laik. apygardos v-lės sudarymas, rėmėjų būrelio vadovo pranešimas, skautų būrelio ir bibliotekos reikalai ir kt.

Visus skyriaus narius kviečiame atsilankyti.

LINKSMAI VALANDAI

Jam neprivaloma

Vienas mūsų Nepr. Lietuvos ministeris, susišaukęs įstaigos viršininkus į posėdį, mėgdavo krėsti juokus. Jo pavaldiniai, žinoma, juokdavo net nuleipdami. Bet kartą jis pastebėjo, kad vieno departamento direktorius visą laiką nė šyp.

Su užuojauta ministeris ėmė jo klausinėti, ar jis negerai jaučiasi, o gal šiaip, kokie rūpesčiai užgula.

— Nieko, pone ministeri, — atsakė direktorius, — tik man jau neprivaloma su kitais juoktis, nes pirmadienį išeinu į pensiją.

Sufražistė

Kovos įkaršty dėl moterų lygybės viena sufražistė sušuko Anglijos Ministeriui Pirmininkui Lloyd George:

— Jeigu Jūs būtumėt mano vyras, aš Jums duosčiau nuodų. Lloyd George atsakė:

— O aš mielai juos išgerčiau, kad Jūs atsikratytumėte.

Tikroji apsauga

Anglijos karalius Karolis II kartą išėjo į Hyde parką pasiivaikščioti, be jokių palydovų ir apsaugos. Jo brolis grįžo iš medžioklės ir ėmė jam priekaištauti, kad jis yra taip neišmintingai neatsargus. Bet karalius atsakė juokdamasis:

— Nebijok! Tu nerasi tokio kvailio Anglijoje, kuris nužudytų mane, kad tu taptum karalium.

Nerimta priežastis

Prūsų karalius Fridrichas Didysis kartą prisegė ordoną vienam labai pedantiškam kariuonininkui.

— Jūsų Didenybe, ordoną aš tegaliu priimti tikrai kovos lauro garbės žvaigždės, ke.

— Ei, nebūk kvailas, — atsakė senasis Fricas, — užsika-bink šitą daiktą, juk aš negaliu pradėti karo tik dėl tavęs.

AR RŪPINATĖS SAVO VAIKAIS?

Jei taip, tai nedelsiant užsakykite savo vaikams jų laikraštį

TĖVIŠKĖLE

Metams tik 3 doleriai.

Rašykite šiuo adresu:

Tėviškėlė,
2313 West 91 St.,
Chicago 20, Ill.

VANAGAITIS

KNYGA

gaunama Dirvoje. Siųskite \$2.00 ir labai daug pa-tirsite apie Amerikos lietuvių gyvenimą.

DIRVA: 1272 E. 71 St.

Cleveland 3, Ohio

LOS ANGELES

ISLEIDŽIAMIS GEN. STASIO RAŠTIKIO ATSIMINIMAI

Gen. Stasys Raštikis, gyvenęs Santa Monica, Calif., atiduoda "Lietuvių Dienų" leidėjui Antanui Skiriui išleisti savo atsiminimus. Knyga netrukus bus pradėta rinkti.

VASARIO 16-SIOS PAMINĖJIMO PROGRAMA

Vasario 16-sios paminėjimas rengiamas vasario mėn. 13 d., sekmadienį, ALT-bos vietos skyriaus. Paminėjimas pradėdamas iškilmingomis pamaldomis šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje. Tuoj po pamaldų 1 val. parapijos salėje bendras paminėjimas

STUDENTAI SUTIKO NAUJUOSIUS METUS

Vietos studentų skyrius Naujųjų Metų sutikimą buvo surengęs J. Puodžiūno baletu studijoje, Hollywoode. Dalyvavo šiame parengime apie 60 asmenų ir tikrai geroje nuotaikoje įžengė į 1955 metus.

J. J.

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos gramatika J. Kukanauza 2.00	Mėnuo vad. medaus N. Mazalaitė 2.50
Anglų kalbos gramatika V. Kamantauskas 1.00	Meškiukas Rudnosiuskas Vyta Nemunėlis 2.00
Anglų kalbos skaitymas V. Minkūnas 2.00	Namai ant smėlio J. Gliada 2.00
Anoj pusėj ežero P. Andriūsis 1.50	Nemunas St. Kolupaila 2.50
Aukso kirvis Juozas Svaistas 2.50	Orą pro nobis J. Gliada 4.00
Aukštųjų šimonių Likimas Ieva Simonaitytė 3.50	Orfėjaus medis A. Nyka-Niliūnas 3.00
Amžini šešėliai A. Vilainis 2.00	Po Tėvynės dangum Žodžiai vntės Nemunėlio. Paveikslai V. Augustino 2.00
Audra žemaičiuose Vl. Andriukaitis 2.20	Pragaro pošvaistės V. Alantas 3.50
Būkite sveiki Dr. S. Biežis 2.00	Pirmas rūpestis Jurgis Jankus 2.00
Baltasis Vilkas K. Binkis 1.00	Pietų vėjelis Vyta Nemunėlis 1.00
Balutis J. J. Bačiūno leidinys 1.50	Paklydę paukščiai I Jurgis Jankus 2.20
Buriavimas ir jūrininkystė B. Stundžia 2.00	Paklydę paukščiai II Jurgis Jankus 2.00
Didžioji kryžkelė B. Brazdžionis 2.00	Pietų kryžiaus padangėje Sudarė Gaučys 4.50
Duktė Alė Rūta 2.40	Paskutinis Prūsų sukilėlis M. Springborn 2.00
Didžiosios atgalos R. Spalis 3.50	Petras Širovskas Juozas Svaistas 2.70
Doleris iš Pittsburgho Stepas Zobarskas 0.80	Po raganos kirviu Jurgis Jankus 1.50
Eldorado J. Svaistas 1.50	Pabučiavimas J. Grušas 1.50
Gyvačių lizdas Franciois Mauriac 2.60	Rytų pasakos V. Krėvė 3.00
Gatvės Berniuko Nuotykių R. Spalis 5.00	Raudoni batukai Jurgis Savickis 1.50
Gimdytoja Franciois Mauriac 1.75	Ramybė man J. Kėkštas 0.50
Gabija, literatūros metraštis George Orwell 1.00	Sudie, pone Čipse James Hilton 0.75
Gintariniai vartai N. Mazalaitė 2.00	Strėlė danguje Henrikas Radauskas 2.00
Gyvulių ūkis George Orwell 1.00	Siklai ir vilkai Runcė Dandierin us 1.00
Giesmė apie Gedimį B. Sruoga ir V. Petravičius 2.00	Senųjų lietuviškų knygų istorija V. Biržiška, kiet. virš. 3.00 papr. virš. 2.00
Kaimynai J. Paukštelis 2.50	Saulutė debesėlius L. Žitkevičius 1.50
Kaip jie mus sušaudė J. Petraitis 1.80	Šventieji akmenys Faustas Kirša 2.00
Kuprelis Ignas Šeinius 2.00	Šventoji Lietuva Jurgis Savickis 3.00
Konradas Valenrodas Adomas Mickevičius 1.50	Teresė Neumanaitė J. Burkus 3.00
Keliai ir kryžkelės Putinas 2.50	Tolimieji kvadratai J. Grišmanauskas 2.00
Kaimiečiai V. S. Rymont I-II-III-IV I ir II dalis po 3.00 III ir IV dalis po 3.50	Tautosakos Lobynas J. Balys 3.00
Kudirkos raštai Stasius Būdavas 2.00	Tomas Nipernadis August Gailit 2.50
Krėvė Mickevičius Ignas Šeinius 2.00	Tarp pelių ir vyrų John Steinback 1.20
Kregždutė I A. Rimkūnas 1.50	Užgesęs sniegas Aloyzas Baronas 2.50
Kregždutė II A. Rimkūnas 2.75	Ugnies pardavėjas Balys Rukša 1.00
Kiškučio vardinės Stasys Džiugas 1.50	Uždraustas stebuklas M. Katiliškis 3.50
Lietuvos Istorija Sruogienė 3.00	Užuovėja Stasius Būdavas 2.60
Lietuvių Kalbos Istorija Dr. P. Jonikas 3.00	Vanagaitis monografija 2.00
Lietuvos pinigai Juozas K. Karys 5.00	Valerijono lašai Dr. S. Aliūnas 1.00
Lyrika K. Binkis 2.00	Vilnius tarp audrų J. Cicėnas (įrišta) 5.50
Loreta Stasius Būdavas 1.80	Velykų pasakos N. Butkienė 1.00
Lietuva A. Bendorius 2.75	Vyturėliai Laukuose Vikt. Šimaitis 0.70
Laiškai žmonėms G. Papini 2.00	Trylika nelaimių R. Spalis 1.20
Lietuvių kalbos vadovas Red. prof. Skardžius 4.50	Valkų knygelė M. Valančius 1.80
Moters širdis Guy de Maupassant 2.60	Varpai skamba Stasius Būdavas 2.50
Lietuvių Literatūra Pranas Naujokaitis 2.00	Tauptoji Virėja Dr. A. Šešplaukis 1.25
Lietuvių kalbos gramatika Dr. A. Šešplaukis 1.25	Zemaičių krikštai P. Abėklis 2.50
Medžio raiziniai Ign. Končius 5.00	Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigus siųskite: DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio

Dr. P. Karvelio programa

Pagarbę 1954 metais "pasuntinybės" ar "konsulato" steigimu Bonnoje, dr. P. Karvelis dabar skelbia savo programą 1955-tiesiems metams.

Tos programos pagrindinis bruožas — 1955 metais būsimi konferencija spręsti Sovietų ir laisvojo pasaulio santykiams, ypač Vokietijos sujungimui. Dr. Karvelis planuoja suorganizuoti delegaciją, kuri "stovėtų Lietuvos reikalų sargyboje" minėtai konferencijai vykstant ir kuri visa ar jos paskiriami nariai "aplankytų svarbesnes Europos sostines ir bandytų Lietuvai prielankumą užtikrinti". Tai konferencijai, esą, "bus įteikiamas atitinkamas notos ir padaromi kiti politiniai diplomatiniai žygiai". Taip esą nutarta "Baltų Taryboje".

Iš esmės, jei tokia konferencija bus, iš anksto rengiamasis nepraleisti progos Lietuvos reikalams ten priminti ir juos ginti yra girtinas. Visas klausimas sukasi apie tai, kaip tas tikimasis padaryti. Deja, dr. Karvelio planavimas visai nesukelia pasitikėjimo, kad būtų rengiamasi rimtai. Daug žodžių apie "delegaciją", apie "notas", apie "diplomatinis žygis", bet nėra turinio, ir nėra met normaliai atrodančio metodo.

Kokia ta laukiamoji konferencija bus? Plane kalbama, kad joje "gali dalyvauti visos Europos valstybės", todėl būsią "dama pastangų užmegzti ryšius su visais šiais kraštais, atnaujinant ir pagyvinant senus gerus santykius".

Grazūs žodžiai — atnaujinti ir pagyvinoti santykius su visomis Europos valstybėmis. Bet, turint galvoje, kiek laiko užėmė dr. Karveliui santykių "pagyvinimas" vien su Vokietijos vyriausybe, ir ypač turint galvoje kas iš to išėjo, sveikas protas neleidžia tikėti, kad 1955-ais metais (netgi jei ta konferencija būtų gruodžio gale), dr. Karveliui pavyktų nors iš dalies tą didelį uždavinį įvykdyti. Todėl šis "santykių su visomis Europos valstybėmis pagyvinimo" planas atrodo tik nuo tikrovės visai atitrūkęs gražbiavimas.

Nežinia kuo remdamasis dr. Karvelis iš viso kalba apie visų Europos valstybių konferenciją. Yra sumanymas, sutvarkius Vokietijos apginklavimo ir Europos bendruomenės įjungimo klausimą, bandyti sukviesti "keturių didžiųjų" konferenciją. Ar ji įvyks, nėra tikra, bet prasitaria, kad ji galėtų būti apie balandžio mėnesį. Jei taip, tai "santykiams pagyvinoti" lieka jau visai nedaug laiko... Ir dėmesys čia jau turėtų būti kreipiamas visų pirma ne į kurias kitas valstybes, o tiesiog į prez. Eisenhowerį, premjerus Churchillį ir Mendes-France ir į jų patarėjus.

Kad į tokia konferenciją galėtų būti nusiųsta kokia nors dr. Karvelio "delegacija", yra irgi tušti žodžiai. Žinoma, jei konferencija vyks kur šioje geležinės uždangos pusėje, tai galima į tą miestą nuvažiuoti ir stebėti konferenciją iš gatvės, iš laikraščių, iš radio pranešimų, panašiai kaip dr. Karvelis jau stebėjo Berlyne vykusią keturių užsienių reikalų ministerių konferenciją. Bet šitaip stebėti su ne ką menkesniu pasisekimu galima iš bet kur šiais žaibo greitumo informacijos laikais. Todėl mes su dideliu klauktuku žiūrime į dr. Karvelio Vliko samatoje jau užsitikrintą daugau kaip 1000 dolerių sumą pusei tokios "delegacijos" tarptautinėse konferencijose. Esamos aplinkybės ir galimybės tokios delegacijos būtų tik nereikalinga ir nepateisinama prabanga.

Kitas reikalas yra kreipima-

sis į atitinkamus konferencijų dalyvius raštu. Kadangi pašaliečiams nėra progos daryti įtakos tokių konferencijų eigai, tai raštu kreipimasis yra galimas tik prieš konferencijų dalyvius išvykimą, ar bent prieš konferencijų pradžią. Kiekvienam atveju toki raštai turi būti parengti iš anksto, kiek įmanoma numatant, koki mus liečia klausimai ir kaip ten gali būti paliesti.

Tokių raštų parengimas reikalauja ekspertų, formos ir ypač turinio požiūriu. Vlikui, be abejo, tinka kreiptis su atitinkamais memorandumais į tokių konferencijų dalyvius. Bet, jei Vlikas ar dr. Karvelis, netgi su visu savo URT Valdytojo titulu tokius raštus kam nusiūnčia ar įteikia, jis gali juos vadinti "notomis" ar "diplomatiniais žygiais", tu raštų gavėjai vistic juos laiko ne kuo kitu, kaip tūlo asmens ar tūlos organizacijos laiškais. Notas rašyti, diplomatinis žygis daryti gali tik oficialiai pripažįstami diplomatiniai pareigūnai. Tik jų pagalba Vliko ar URT raštai gali įgyti diplomatinio susizinojimo ar diplomatinio žygių reikšmės. Todėl atitinkamų Lietuvos diplomatinis institucijų dalyvavimas šiuose veiksmuose yra labai reikalingas ir, kadangi, kol tebeturi Lietuvos diplomatinės institucijos, jis yra galimas, tai jis ir būtinas.

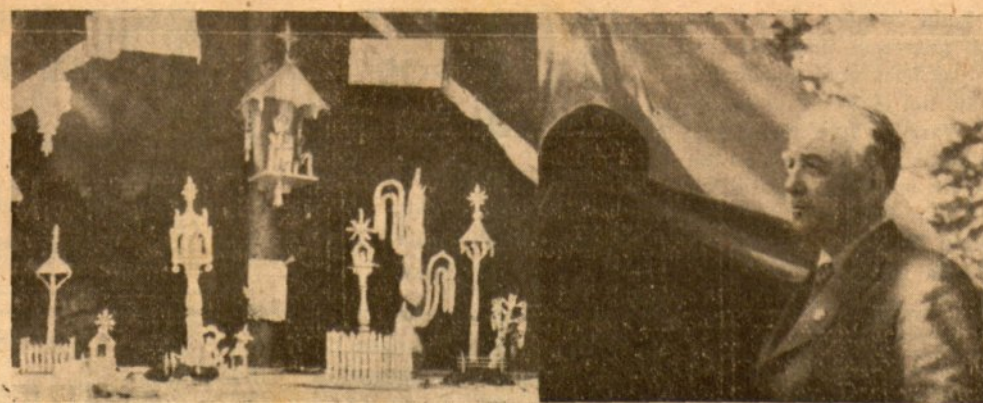
Diplomatinis institucijų ekspertika nuomonė dėl to, kada, kuria forma, kuriuo keliu ir koki turinio žygiai darytini, turėtų labai svarbius, sakytumėm, lemiamos įtakos Vliko bei URT apsisprendimams šioje srityje.

Bet dr. Karvelis neranda reikalo tartis su mūsų diplomatinėmis institucijomis apie veiksmų planavimą tarptautinių konferencijų atvejais. Jis pasitenkina... Baltų Tarybos nutarimais!

Kas toji Baltų Taryba? Pasiteiravus pas estų ir latvių politinių sluoksnių šiaip jau gana informuotus veikėjus, tie sakosi nedaug ką žina. Esą, gal tai ten, Vokietijoje, gyvenančiųjų koks bendradarbiavimo komitetas, ar kas... Jei taip, tai tokia taryba nėra institucija, planuojanti politinius veiksmus nei Estijos, nei Latvijos vardu. Kokiū būdu ta taryba gali nustatyti Lietuvos reikalų darytinis žygis?

Savo nusistatymą dėl bendradarbiavimo su diplomatais dr. Karvelis štai kaip apibūdina: "Santykiuose su diplomatais URT nuosekliai laikysis linijos bendradarbiauti su visais mūsų atstovais konkrečiais reikalais ir aiškiai laikysis Vliko nustatytos principinės linkmės".

Ką tai reiškia? Visų pirm, Vlikas, kaip tam tikras vienas, seniai nebeturė tuos klausimus jokios vieningos "principinės linkmės". Kai tą "principinę linkmę" ima aiškinti paskiros Vliko grupės ar jų atstovai, be matant paaiškėja, kad "kas galva tai razumas". Netgi laikurių grupių viduje ta "principinė linkmė" yra virtusi painiu nesupratimų rezginiu. Pavyzdžiui, liaudininkų suvažiavimas kalba vienaip, centro komitetas jau kiek kitaip, o K. Žalkauskas praktikoje veikia trečiaip... Arba ir tas pat msažlietuvių atstovas: Amerikoje kalbėjo vienaip, Reutlingene balsuoja kitaip. Kitas mažlietuvių balso reiškęjas Amerikoje kreipiasi į kitas grupes, ragindamas atsakyti nuo tokios "bendradarbiavimo" dvasios, kurioje Vliko vardu siekiama diplomatus kaip nors "nugalėti", ir aštriai nurodinėja dr. Karvelio politikos Bonnoje pavojingumą, o jo instruktuojamas atstovas Vlike (kaip instruktuojamas — nežinia, nes lig šiol dar niekas nepavogė laiško...) savo balsu tą

Prof. Ignas Končius, tautodailės žinovas, neseniai išleido skoningą knygą "Medžio drožiniai gimtajam kraštui atsiminti". Šio nuotraukoj prof. Ign. Končius prie savo tautodailės dirbinių jubilėjinę skautų stovyklą, dar gyvenant Vokietijoje. Dabar prof. Končius gyvena Bostone. Knyga gaunama Dirvoje ir kaštuoja \$5.00.

akciją ir "principinę liniją" palaikina... Koki gi čia "principai"?

Tokia būklė leidžia dr. Karveliui vykdyti savo "principinę linkmę". Būtent, kur pats neprieina, paprašyti atitinkamą pasiuntinį pabūti "laikanešiu" ir skelbti tą, kaip "sklandų bendradarbiavimą" su "visais pasiuntiniais", o šiaip — kurti savą "diplomatinę tarnybą", kuriai organizuoti Vliko samatoje irgi jau pasirūpinta pradinė sumelė.

Savo programai dr. Karvelis prašo visų Vliko grupių vieningos paramos. Ligi šiol ta jo programa tegavo jo paties ir dar penkių Vliko narių paramą ("ranka ranką mazgoja" pagrindu).

Visuomenėje sunku tikėtis net ir tokios proporcijos paramos, nes... tikrai pasakius, nėra ką remti, kadangi tai ne programa, o greičiau tik liūliuojanti "barkolė" apie fantastiškas delegatūras, ekspozitūras, ekipas bei "diplomatines notas".

* SPAUDA *

NE, NE KRIKŠČIONYS DEMOKRATAI!

"Darbininkas", papykęs, kad K. Skirpa "Margutyje" pakaltina už laikuriuos dalykus krikščionis demokratų, paleido tiradą, kuri baigiama tokiu posmu: "Kai autorius tik nesiskaito su istorine perspektyva, tai ne tektų stebėtis, jei po kurio laiko skaitytume tokius aiškinimus, jog Lietuvos vadistinis režimas buvo ne tautininko Smetonos rankose, bet kažkokio kito Smetonos, kuris buvo krikščionis demokratas; kad jam bėgant iš Lietuvos čemodaną su doleriais atnešė ne socialdemokratas Lietuvos Banko Direktorius Paknys, bet kažkoks kitas Paknys, krikščionis demokratas; kad telefonu iš Berlyno kalbino Smetoną grįžti pas bolševikus į Kauną ne liaudininkas minist. Skirpa (kitoj vietoj sakoma: "politinė praeities didybė, buvęs tautos vado skirtas Lietuvos atstovu Berlyne pulk. K. Skirpa").

Nusiraminkit, gerbiamieji! Visi tie paminėtieji asmenys tikrai nebuvo krikščionys demo-

Lietuvių profesorių draugija

Iš 72 narių 37 jau dirba JAV mokslo įstaigose. Nauja Draugijos valdyba.

Lietuvos augstųjų mokyklų akademinių personalas, atsidūręs JAV, susirūpino bendrais profesiniais reikalais ir dar 1949 metais organizacinė komisija (dr. J. Zubkus, dr. A. Gyls, A. Manelis ir kun. J. Bogušas) paruošė statutą Lietuvių Profesorių Draugijai Amerikoje (LPDA).

Svarbiausi statuto numatyti tikslai buvo ugdyti savo narių bendradarbiavimą, sugyvenimo ir tarpusavės pagalbos dvasią; saugoti Nepriklausomos Lietuvos augstųjų mokyklų dvasines bei mokslines vertybes ir rūpintis tolimesne pažanga; taip pat skatinti lietuvių visuomenę susidomėti augštojo mokslo meto-

kratai. O dar didesniai nusiramimui — gal būtų galima tą tiradą panašiai papildyti? Pavyzdžiui:

"Tautos vado skirtas ministeris Turauskas, ne tik čemodaną, bet visus savo baldus prieš bolševikų įsiveržimą iš anksto išsiuntęs šveicarijoni ir jau be tautos vado pasirūpinęs sau paskyrimą Ženevon, bolševikams užėjus išdūmęs iš ministerijos ir tik iš Eitkūnų pranešęs nutebintam krikščioniui demokratui Čarnekiui, kad "tvarkykis kaip išmanai, aš jau nebeįėjau", paskui Ženevoj tuojau "išvietinęs" Savickį ir pats jo vietoj atsiedęs, pasiuntinybę pavertęs valiutų prekybos centru ir net artimus gimines tikrai čemodanais valiutų bėdon įstūmęs — o ne, tas tai ne krikščionis demokratas! O tautos vado skirtas vicepremjeras Bizauskas, po Maskvos ultimatumo apibaręs generolus "ko nesinaudojate tokia puikia proga senio nusikratyti!" ir entuziastingai pasisakęs už ultimatumo priėmimą — ne, ne, buvo ne krikščionis demokratas! Ogi tautos vadą po perversmo pabučiavimu sveikinęs, paskui bolševikų iš "tremties" Kalvarijos klebonijoj išlaisvintas ir tuojau jiems bendradarbiavimą pasiūlęs, paskui nupirmininkavęs Vliką į neišbrendamą klampynę prel. Krupavičius — juk negi krikščionis demokratas!" Ir taip toliau...

Japonijos imperatorius Hirohito su savo sūnumi, karūnos princu, žaidžia japoniškais šachmatais. Stebi visa karališkoji šeima.

ti į savo profesijos darbą, tai dėl to, kad kai kuriems kliudė amžius arba nepakankamas anglų kalbos mokėjimas.

Lituanistikos Instituto įkūrimo iniciatyvą taip pat tenka skirti LPDA, nes joje ši idėja pirmiausia liko. Dėka LPDA nario, dr. P. Joniko, tos idėjos pradininko, Lituanistikos Instituto suorganizuotas mokslinis personalas turis daug lituanistikos darbų. Tie darbai, Lituanistikos Instituto Ido Tarybos remiami, reikia manyti, bus atspausdinti, visuomenei ir tuo pačiu išsaugoti atečiai. Atkuriai Nepriklausomai Lietuvai jie bus didelis įnašas mokslui.

LPDA, brangindama tą mūsų lituanistikos mokslo instituciją, stojo Lituanistikos Instituto amžinu nariu įnešdama 100 dol.

Tai, kas buvo padaryta, tenka įrašyti į nuopelnus buvusių valdybų, kurių pirmininkais iš eilės buvo profesoriai: dr. J. Zubkus, dr. A. Gyls ir dr. Pr. Jucaitis.

Šiais metais Valdybos sąstata toks: pirm. M. Krikščūnas (5543 So. Winchester Ave., Chicago, tel. GR 6-4666), vicepirm. dr. A. Garmus, izd. A. Rukuiža (6501 W. 27 Pl. Berwyn, Ill., tel. ST 8-8147), sek. J. Jasiukaitis (1639 So. 50 Ct. Cicero, Ill., tel. OL 2-6778), valdybos narys dr. M. Nasvytis.

Dabartinė Valdyba susirūpinusi sustiprinti LPDA išdą, kad galima būtų palengvinti nedarbingų narių senatvę. Norima sueiti į kontaktą su priaugančiomis mokslo pajėgomis, studentija. Dar 1950 metais LPDA organizuotas paskaitų ciklas, laikui bėgant nutrūko. Dabartinė Valdyba norėtų jas tęsti.

Valdybai rūpi ir išlaisvintos Lietuvos augstųjų mokyklų būsima struktūra, tad artimiausioje ateityje numatytos tuo reikalu viešos diskusijos.

TOKIA ŠIANDIEN ISPANIJA

(Atkelta iš 1 psl.)

Monarchistai laukia, kad Don Juanui Carlosui būsią suteiktas Astūrijos kunigaikščio titulas. Jis turi Ispanijoje tokią pat reikšmę, kaip Wales kunigaikščio titulas Anglijoje, taigi, ji gauna sosto įpėdinis. Bet kai kas reiškia nuomonę, kad gen. Franco savo įpėdiniu galys pasirinkti ir jaunesnįjį sosto pretendento sūnų Don Alfonso, kuris Madride lanko dar tikai gimnaziją. Vieni žodžiu, gen. Franco turi gražaus laiko apsigalvoti.

Jeigu ir padaryti pirmieji žingsniai monarchijai atstatyti, tai caudillo yra pakankamai atsargus, kad jis imtųsi greitų sprendimų. Don Juanas Carlosas turi dar šešerius metus pastudentauti, o jo broliui reikia keletų metų iki brandos atestato. Šios žiemos pradžioje Ispanijoje buvę savivaldybių rinkimai parodė, kad monarchistai neturi didelio pritarimo balsuotojų tarpe. Jie nesurinko nė 20% balsų. Palyginus su anksčiau buvusių rinkimų išdavomis, monarchistų šalininkų skaičius yra net sumažėjęs. Tatai yra dar viena priežastis, kodėl gen. Franco, greičiausia, nesiskubins.

COMING! GROTTO CIRCUS

Two Exciting Sunday Performances: Sunday, Feb. 6—1:30 & 5:30; Sunday, Feb. 13—2:15. DAILY MATS. \$1.50 & \$2.00 Inc. Tax. NIGHTS, SAT. MATS. & ALL SUN. PERFORMANCES \$1.50, \$2.00, \$2.50, \$3.00 Inc. Tax. No Evening Performances: Sun., Feb. 6 & 13. No Daily Performances: Jan. 31, Feb. 1, 3, 7, 8, & 10. Mats. 2:15 P.M.—Nites 8:15 P.M.—Sun., Feb. 6, 1:30 & 5:30. Doors open 1 & 7 P.M. FOR 2 GREAT WEEKS STARTING JAN. 31

TICKETS AT RICHMAN'S & PUBLIC HALL

TIK ISIPIK PARAGAUK-

ir jūs atrasit. (savo pirma stikline) ką reiškia skoniui gaminimas!

Turtingas putojantis paviršius... tyra auksinė spalva ir visiškai patenkinantis skonis, joks kitas alus negali prilygti. Tai skoniui gamintas Stroh's. Jūs tai galite įrodyti su savo visiškai pirma stikline. Sekantį kartą prašykite Stroh's. Leiskite savo geram skoniui pažinti skoniui gaminto Stroh's gerą skonį.

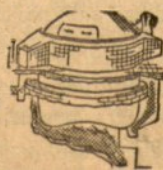
Jums patiks

Stroh's jis yra šviesesnis!

Dabar už vietines kainas

SKONIS

joks kitas alus negali prilygti

Amerikos vienintelis

„hūsuoj 0002“ alus ugnim gamintas

Popiežiai ir Lietuva

J. JAKSTAS, Cleveland

Juoda spalva geriau išryškina, kada ji gretinama su balta, taip ir autorius "tamsieji" viduramžiai tokiais bandomi pavaizduoti iš priešybės senovės laikams. Tam reikalui jis pačioj pradžioj paliečia "senesnes civilizacijas", t. y. rytų, graikų ir romėnų praeitis, vis stengdamasis parodyti, jog čia viešpatavusi šviesa, mokslas ir kultūra — visiška priešybė "tamsiesiems" viduramžiams.

Čia kalba mūsų autorius lyg tie 15, 16 a. humanistai, dėjęsi gaivinę klasikinę literatūrą, atstovaują šviesiems laikams prieš "tamsiuosius viduramžius" — terminas, nuo jų prasidėjęs. Popiežiai ir bažnyčios dignitoriai jam tiek buvo priešingi švietimui, bet kokiai kultūrinei pažangai, kad net barbarai germanai juos šiuo atveju pralenkė. Kun. Valadka itin iškilia gotų karaliaus Teodoriko nuopelnus, kuris norėjęs atstatyti Romą ir pakelti švietimo lygį. Tačiau autorius nepamini, kad visa Teodoriko romėniškoji bei švietimo politika buvo įkvėpta romėnų senatoriaus ir jo patarėjo Kasiodoro, įsteigusio vėliau savo dvare vienuolyną, kuris virto vienuolių puoselėjamos klasikinės kultūros centru. Dideliu klasiikinės kultūros gaivintoju atvaizduotas ir Karoliūs D., neminint visai žymių dvasininkų, garbingai atstovavusių švietimui. Pats Karoliūs D., pasak autorių, buvęs mokyklas, "mokėjęs lotynų ir graikų kalbas, nes jis skaitė graikų klasikų raštus" (psl. 90). Mes turime visai patikimą žinią iš jo rūmininko Einhardo, parašiusio jo biografiją, kur sakoma, kad imperatorius tik senatvėj ėmęs mokyti rašto. Tad apie Karoliūsa D. skaityma klasikų, net graikų, negali būti kalbos. Aplamai, kunigo knyga

knibždėte knibžda faktinėmis klaidomis, kurių sužymėti čia neįmanoma. Jis, pav., suranda imperatorių "Kazimierą de Bold" (psl. 100), nors tokio vardo nei karaliaus nei imperatoriaus Vakaruose istorija nežino.

Jeigu dar pirmoji veikalo dalis, kur aprašinėjami V. Europos viduramžiai šiek tiek panaši į moksliskumą, tai antroji dalis, skirta Lietuvai ir turint baisesi nevykusį subtitulą "Pro domo sua" yra grynai publicistika. Nors iš tikrųjų ši dalis, pagal knygos antraštę, turėtų būti esminė ir kalbėti tiesiog apie popiežių ryšius su Lietuva. Tačiau mūsų autorius, neturėdamas čia vadovų, kokius turėjo pirmąją rašydamas, svaiciote svaiciotą, nieko rimtesnio nepasakodamas. Iš Daukanto netikslaus vertimo pacituoja "žemaičių skundą Konstančios sinodui" (psl. 172), darydamas iš jo toli siekiančias išvadas. Negalėdamas be vadovo ir čia išsiversti, kunigas pasigriebia kito kunigo, būtent Prapuolenio senąjį veikalą apie Lenkų apaštalavimą Lietuvoj ir plačiai cituoja jo prieš dvasiškius nukreiptas vietas. Ka anas katalikų kunigas taikė lenkams, tą mūsų tautinės bažnyčios kunigas taško dvasiškiams, aplamai. Tad vienas ir tas pats veikalas su savo teigimais tarnauija dviem reikalams. Padrikai ir baisesi paviršutiniškai kalbama apie jėzuitus, apie reformaciją, vaizduodamas juos buvus dvi priešybes. Jėzuitai buvę tamsybės jėga, lenkybės platintojai ir net pogromais slopinę reformaciją. Priešingai, reformatai atstovavę švietimui, lietuviškumui ir tautos savarankumui.

Galima būtų paisyti šios autoriaus tezės, jei ji būtų moksliškai argumentuojama, naudotų šaltinius ir literatūrą. Bet būti, jos paveikslas šmėkšojo

dabar, kada to nėra, ji palieka įkaltinė autorius prielaida — tuščia, pakibusi ore, neįrodyta. Nei iš šio nei iš to čia kalbama ir apie dvarą ir apie klebonijas ir apie baudžiavą, atėjusią į Lietuvą "kartu su Romos" katalikų misionieriais iš Lenkijos, lyg šie dalykai turėtų ką bendra su pasirinktąja tema.

Tiesiog nedovanotinas autoriaus lengvabūdiškumas kalbėti šiame veikle apie Amerikos lietuvių, apie jų bažnyčias ir mokyklas, apie popiežiaus neklaidingumo dogmą ir apie kitus dalykus, neturinčius nieko bendro su tema. Tiesa, apibraižos parašytos gražiai, bet jos nėra istorinio — mokslinio pobūdžio. Tai grynai publicistika, tinkanti dienraščio skiltims, o ne veikalui, pretenduojančiam į moksliskumą.

Aplamai, kun. Valadkos "Popiežiai ir Lietuva" yra ne tiek istorinis — mokslinis, kiek gražiai parašytas publicistinis kūrinys. Iš tikrųjų, parašyti moksliniam istoriniam veikalui ir dar tokio plataus turinio reikia ilgų ir gilių studijų tiek veikalų, tiek šaltinių ir kartu istorinio darbo metodo pažinimo. Iš veikalo nematyti, kad autorius būtų studijavęs kur istoriją ir pažinęs jos naujausias kryptis ir problemas. Atrodo, autorius ėmėsi šio darbo daugiau amatoriškai, sekdamas atsitiktinai po ranka paskliuvusia — ir dar ribota — literatūra. Mokslinis darbas taip nedirbamas.

Kun. Valadkos esama neblogo stiliaus, sugebančio kai ką ir patraukliai pavaizduoti. Pav., jo dabartinės Romos su senovės liekanomis aprašymas (psl. 37 sq.), kilęs, gal būti, iš paties autoriaus patirties, yra gyvas, vaizdas ir įspūdingas. Matyti, mūsų autorių, — kaip tą anglą E. Gibboną, kuriam senojo kapitolio vaizdas buvo įkvėpimu veikalui "Romos imperijos smukimas ir žuvinimas", — žavėjo senoji (ne naujoji) Roma ir, gal būti, jos paveikslas šmėkšojo

LIETUVIŠKAI IŠ EUROPOS RADIJŲ

Transliacijų laikas nurodytas Vidurio Europos laiku, arba dviem valandom vėliau, kaip okupuotos Lietuvos laikas.

Bangų ilgis pažymėtas metrais. Norint sužinoti bangos ilgį megociklais (amerikoniškiems priimtuvams), reikia 300.000 padalyti iš bangos ilgio (metrų). Pvz.: 300.000:251 bus 1.195 mc. arba padalinius minėtą skaičių iš 196,2 — bus 1.529 mc.

AMERIKOS BALSAS:
19.15: 25,34; 31,46; 251; 25,36; 25,30; 81,06; 41,38. Kartojama per Tanžero radiją vidurnaktį:
00.00: 31,14; 31,20; 41,47; 42,25; 48,86; 75,38 ir 49,34.

VATIKANO RADIJAS:
Antradieniais, ketvirtadieniais ir sekmadieniais:
15.00: 19,84; 25,57; 31,10; 41,21; 196,2 ir pirmadieniais, trečadieniais ir šeštadieniais:
19.00: 25,65; 31,10; 41,21; 49,75 ir 196,2.

ROMOS RADIJAS:
21.35: 25,21 ir 41,15.

MADRIDO RADIJAS:
17.50: 32,25.

jam veikalą rašant. Gražių vietų pasitaiko ir Amerikos lietuvių buities aprašymuose. Tai vis patrauklios apibraižos, tinkančios plačiai visuomenei skirtų žurnalų puslapiams. Tai nėra moksliškai-istoriškai vaizdai. Aplamai, kun. Valadkos "Popiežiai ir Lietuva" nėra mokslinis-istorinis veikalas. Jis yra greičiau siau-pitoles vaizdas buvo įkvėpimu parašytą propagandinę publicistiką, gal būti jam tinka ir katalikų bažnyčios, ypač jos vadovų popiežių inektyvas vardas.

TOKSTANČIAI JAU PAMATĖ. ANTRA DIDELE SAVAITĖ RODOMA KETURIUOSE CLEVELANDO TEATRUOSE

EASTSIDE

UNIVERSITY THEATRE
E. 105th and EUCLID AVE.

SUN THEATRE
E. 89th and BUCKEYE RD.

WEST SIDE

SOUTHERN THEATRE
WEST 25th and CLARK AVE.

DOWNTOWN

STANDARD THEATRE
PROSPECT NEAR E. 9th ST.

An Event You'll Never Forget!

KAI MERGAITE NUEINA PAS SAVO MOTINĄ... kai ji

pasakoja savo draugei savo "vargus" — tuomet jos tėvai neatliks savo pareigos. Ši didelė filma suveda arčiau Motiną ir Dukterį... Tėvą ir Sūnų.

KROGER BABB presents

"MOM and DAD"

with an ALL STAR HOLLYWOOD CAST

Taip žmogiška ir širdį verianti

Lyg viską taip pat išgyvenant... jaunystės laimė yra sumaišyta su nežinojimo nusivylimais. Visoj kino teatrų istorijoj niekas panašaus negalėjo prilygti.

You'll Understand When You See It

WOMEN ONLY at 2 and 7 P.M.

No Children Admitted!

MEN ONLY Shows at 9 P.M.

ANSAS IR GRITA

ERNST WICHERT

Vertė V. MARIONAS

(Tęsinys)

Ansas nuėjo vėlai vakare. Niekas neprivalėjo žinoti, jį tiek daug nusizėminus, kad pavojingąjį kaimyną aplankyti. Jis per garsiai buvo savo tautiečiams prisiekdinėjęs, kad jam jokia atveju nenusileisias. Jonas Geelhaaras jį pasitiko bičiuliškai.

— Tau blogai einas, — tarė jis, — bet kiekvienas išmintingas žmogus galėjo tai iš anksto žinoti. Darbštus žmogus gali su savo šeima iš kampo žemės išgyventi, nors ir senas tėvas arba sena motina kartu valgytų. Bet šitokius du kampininkus aprūpinti tegalėtų ir pačiam Ponui Dievui pasisekti, jeigu lieptų saulei dieną ir naktį šviesti.

— Jeigu tik teisme būtų paisoma teisybės... — murmėjo lietuvis.

— Na jau! — sušuko dvarininkas, — tai nesamone. Teisejas lygiai taip nusprendė, kaip jis pagal reikalą ir pagal savo įstatymus turėjo nuspręsti. Jeigu tu sutikai duoti daugiau, negu išgali, tai jam neprivalo rūpėti. Na? Kuo aš tau galiu padėti?

Ansas pasakė jam, kad jis reikalingas pinigų bylos kasčiams apmokėti ir ūkiui ir tvarką atvesti. Tai būtų įmanoma, manė Geelhaaras, bet kokias garantijas jis galįs duoti?

— Aš pasirašysiu, — atsakė Ansas sumuręs.

— O po metų su tavim bus tas pats, kas ir dabar. Aš tau duosiu kitą pasiūlymą. Parduok man savo pievas. Gražusis šienas vistiek juk be naudos sunyksta.

Lietuvis papurtė energingai galvą.

— Ne, pone, jokių atvejų!

— Tuo greičiau aš viską gausiu, — nusijuokė Geelhaaras, — nebūk kvailas, Ansa, aš tau siūlau gerą kainą.

Lietuvis liko užsikirtęs.

— Gerai, — tarė ponas, — tu gali gauti pinigų už savo parašą. Tegul teismas su tvarko. Bet neužmiršk, kad aš tavim pasi-

tikiu ir, atėjus dienai, turiu gauti savo palūkanas ir sumą. Jei tu savo įsipareigojimų neįvykdysi, aš griebsiuos įstatymo.

Ansas sutikdamas linktelėjo ir išėjo labai palengvėjęs. Na, dabar, mąstė jis, jį tinkamas vėžes įstatysiu ūkį. Geelhaaras patenkintas šypsojos jam išeinant.

Ansas Vanagas dabar turėjo pinigų. Jais apmokėjo nenustumiamas skolas ir nusipirko būtiniausių inventorių. Jis dirbo nuo ankstyvaus ryto iki vėlaus vakaro ir sekmdieniais vos nuvogdavo laiko bažnyčiai.

Kad tik jis nebūtų turėjęs nuolat galvoti, kad vistiek privalas sunkiau plušėti, kaip menkiausias bernas tikrai dėl savo tėvo, kuris lyg koks ponas eidavo pasivaikštinėti ir dėl Karalienės, kuri pasigėręs namuos triukšmaudavo. Senajai tinginės gyvenimą padaryti kiek galima rūgštesnį jam buvo vienas malonumas. Jis paskyrė jai pačią blogiausią karvę, kokią tik galėjo gauti, ir davė jai blogiausią pašarą ir liesiausią ganyklą. Jeigu ji dėl to skųsdavosi, atsisikirdavo: pasižiūrėk tik į savo užrašymą, ar ten stovi, kiek karvė turi duoti pieno ir kiek šieno ji privalo gauti? Vargas buvo kampininkei, jeigu jos višta užbėgdavo ant jo pasėlio, tuojau gavo mokėti pabaudą. Už tai ji keršydavo slaptomis žalomis. Nustumdavo jo valtį į vandenį, kai jam kaip tik prisėdavo plaukti į pievas ar išpančiodavo arklių ganyklose, kad jis turėtų jį valandas po šilokus vaikyti.

Ji padarydavo iš jo tiesiog laukinį, kai jo akyse išsitraukdavo savo užrašymą iš skrynios, susivyniodavo į aną raudonmargę skarą ir sargistiškai sakydavo eisiantį pas senąjį sekretorių, kad jis jai sutartį paskaitytų, kaikas išimtinėje dar esą užmiršta. Šitas užrašymas, ritinys popierio su vokišku raštu ir dideliu teismo antspaudu pabaigoje, buvo jos piliis, iš kurios ji tarėsi galinti drįsti daryti visokį užpuolimą. Dėl to Ansas jau

seniai paslapčiom į jį kesindavosi, bet rasdavo ją visada budinčią. Vieną vakarą jį grįžo vėlai namo iš karčiamos ir suknubo besamones girta prie durų. Kai jis norėjo iš-eiti, tvarto uždaryti, užkliuvo už jos ir paspyrė koją į šalį. Tuo metu pastebėjo, kad jai kažkas iš rankos iškrito. Jis pasilenkė ir pakėlė raudonąją skarą su dokumentu.

— Palauk, daugiau tu nebeatysis teismo ponų!

Jis įspaudė akmenį tarp skaros mazgų ir įmetė visą ryšulį į šulinį, kuris keli žingsniai nuo kiemo po sena liepa stovėjo. Kai išgirdo vandenį supliaukšint, jam pasidarė taip gera, lyg pačios išimtinės būtų nusikratęs.

Kai Urtė rytą pabudo ir savo skaros neberado, įpuolė į laukinį pasiutimą. Ji draskėsi rūbus nuo kūno ir rovesi išrėtėjusius plaukus, vis verkdamas ir šaukdama, kad jos lobis prapuolęs. Ji bėgiojo keliu, kuriuo buvo ejęs dešimt kartų šen ir ten, jieskojo karčiamoje, klausinėjo kiekvieno, su kuriuo buvo gėrus — veltui.

— Dokumentas yra pavogtas! — šaukė ji pagaliau šeimininkui, — ir aš žinau, kas jį pavogė!

— Na, tai jieskok visur namuose, — atsakė jis ramiai, o akys žiravo. — Tu gali gauti visus raktus!

Ji nubėgo pas senąjį sekretorių ir apsakė savo bėdą. Tas ją tik išjuokė ir pastebėjo, kad knygos viskas taip pat surašyta ir kad naujas nuorašas ne daug kaštuoja. Bet Urtė ne visai tvirtai tikėjo, kad naujasis popierius tokio pat galingumo būsiąs ir kad Vanagas leisiasis juo pagasdinamas.

O Ansas buvo linksmas ir pilnas vilčių. Jis tarėsi dabar radęs, kaip su Karaliene reikšią susitvarkyti.

Kad jis buvo linksmas ir pilnas vilčių, buvo bene ir dar kita priežastis. Kai jis vieną rytą kieme netoli tvoros skaldė malkas, pastebėjo, kad kaimyno karvė buvo vedama į ganyklą prie upės. Tai šiaip jau nebuvo nieko stebėtino, bet kad virvę rankoje laikė ne senoji samdinė, bet jauna mergaitė, apie

kurią jis iki šiol nieko nežinojo, privertė jį įkirsti kirvį į kaladę, atsiremti abiem rankom į jį kotą ir spogoti pro tvorą. Mergaitė kėlis iki tos vietos, kur jį turėjo karvę priištiti, buvo neilgas, bet ganykla čia atrodė jai netinkama... Ji apsidairė ir visas puses ir paskui nusivarė gyvulį pro anuos beržus, kurie ribas ženklinė.

— Kur tu dabar? — sušuko jai šeimininkas, — ar mano ganykla kaip tik svetimiesiems skirta?

Mergina pasiklausė, nekažinkiek teisi-gasdamas, susivokė, iš kur šauksmas atėjo, patraukė vėl atgal karvę, kuri jau gerai buvo pasismaguriavus, pribėdė ją stipriai ir tada pasuko ne į namus, o tiesiog į lietuvi, kuris dar vis negrįžo prie savo darbo.

— Labas rytas, Ansa! Vanage, — užkalbino jį jaunoji mergina, paduodama pro tvorą ranką! — Tu nepyk ant manęs, kad aš čia dar nesusi-graibau. Aš tik vakar vakare atvykau.

— Ar tu tarnauji pas senąjį Petriką? — paklausė jis.

— Aš esu jo anūkė Grita, — atsakė ji, — mano motiną tu juk pažinai.

— Žinoma, — atsakė jis draugiškiau, — aš jau gerai pažinau. Kas pasidarė, kad tu ateini tarnauti pas savo senelį, nors ir būdama dar jauna ir galėdama namuos pagelbėti?

— Nes mano tėvas numirė, — atsakė ji liūdnei. — Jį pašovė Rusijoje, kai jis ten spirūtą nugabeno. Kai kaimynai jį surado, jis jau dieną ir naktį buvo lauke išgulėjęs ir daug kraujo praradęs. Niekas jau nieko jam negalėjo pagelbėti. Mano motina nori žemę už skolas perimti. Tada mums vaikams nieko nebelieka.

— Taip... taip, — sakė Ansas. — Bet senis Petrikas irgi nedaug teturi, ir jo samdinė yra pikta žmogysta.

Grita susijuokdama parodė savo baltus dantis.

— Aš nebijau jos, o iki soties pavalgyti dar čia vis užteks.

— O daugiau tau nieko nereikia? —

paklausė Ansas, kuriam patiko linksmos jaunojo sutvėrimo akys.

— Kur ne! — sušuko ji. — Kokios gražios eilutės į bažnyčią, bet ją aš dar iš mamos gavau, ir ligi šitą sudėvėsiu, praeis bent pora metų. Nereikia per toli į ateitį skačiuoti.

Ansas linktelėjo. Jis nežinojo, ką dėl to sakyti. Pasiėmė kirvį ir nykščiu patikrino ašmenis. Grita atsisveikino, vėl paduodama ranką.

— Būkime geri draugai, — prašė ji, — ir jeigu aš kartais užmirščiau, kur tavo riba eina, tai jau nedėk tuojau pabaudos.

Ji nuėjo, nelaukdama atsakymo.

Ansas turėjo pripažinti, kad mažoji Grita, kurią jis tik kaip kūdikį tebuvo matęs, buvo tapus tikrai graži mergina, kuri galėjo rodytis šalia švariausių lietuvių ūkininkų dukterų. Jai nereikia toli į ateitį skačiuoti, mąstė jis. Jau vis atsiras toks vyras, kuris apie kraitį ne daug teklausinės. Vakare jis girdėjo ją po beržais dainuojant, ir žinomos ilgesingos dainos dar niekad jam taip giliai nebuvo smigę į širdį, kaip šį kartą. Jis užsikūrė trumpą pypkutę ir atsisėdo ant kamieno vienos sužalotos kriaušės, kuri užklėties stovėjo. Iš čia galėjo gerai matyti kaimyno mažą bityną, kuriame mergaitė kažką triušinėjo. Jis nebuvo linkęs su ja užmegsti santykius, bet netrukus jam vis dėlto knietė sužinoti, ką Grita, pagaliau, ten daro, ir nei pats nepasijuto, kai jau stovėjo prie paskutinių vakaro saulės spindulių raudonai nupliekstos pintinės tvoros iš sausų pušaškių, pasirėmė abiem alkūnėm ant išsišovusių stulpų ir pūtė žemyn mėlyną dūmą, Grita dėjos, lyg jo visai nepastebėjusi ir dainavo toliau, kartas nuo karto iki žemės pasilenkdama ir kažką pakeldama.

— Ką gi tu čia dirbi? — paklausė Ansas pagaliau, truputį įžeistas jo asmens nepaisymo. Jis tarėsi būdamas šeimininkas, neprivalęs pokalbio pats pirmas pradėti.

(B. d.)

STUDENTŲ ŽODIS

Nr. 28

Redaguoja: L. Griškelytė, Vyt. Kavolis ir R. Mieželis. Red. adresas: Vyt. Kavolis, Wm. James Hall 106, Harvard University, Cambridge 38, Mass.

Nr. 28

Vieni kitiems esame reikalingi

(Pasikalbėjimas su Vyt. Žvirzdžiu)

STUDENTŲ ŽODIS ilgai sten-gėsi ugdyti visų pažiūrų stude-ntų bičiuliško bendradarbiavimo dvasią, pasitikėdamas ne žmo-gaus biletu, bet jo lietuviškumu. Pereitę pavasarį mūsų optimiz-mui buvo suteiktas smūgis, nuo kurio laikinai apkarto ir mūsų kalba. Bet dabar akademiniai ve-ikėjai pasirašė "akademinių soli-darumo deklaraciją", kurią norė-tume laikyti užtikrinimu, kad kas buvo, nepasikartos. STU-DENTŲ ŽODIS grįž į savo pir-mąjį kelią. Kviesdami ir savo skaitytojus į a k a d e m i n e t a i k a, skelbiamas pasikalbė-jimas su vienu iš tos taikos ar-chitektų — Garbės Teismo nariu, buv. Moksleivių ir Studentų Atei-tininkų S-gos pirm., buv. "Atei-ties" redaktoriumi Vyt. Žvirz-džiu. Nereikia, kad sutinkame su visomis jo mintimis; bet nuo-monių skirtumai, išplaukiant iš ge-ros valios, negali būti neigiamos vertės. SŽ.

Būtų įdomu, jei Kolega paly-gintum dabartinę studentišką veiklą ir jos nuotaikas su 1951 m. vyrvavusiomis.

Beveik prieš keturis metus Madisone, Wis., buvo pradėta organizuoti dabartinę Lietuvių Studentų Sąjungą JAV. Organi-zacinį branduolį sudarė įvairių pažiūrų studentai ir jų bendra-darbiavimas buvo labai sėkmin-gas. Tai liudija faktas, jog tą patį pavasarį (1951) Sąjunga buvo įkurta.

Tuo metu veikė bent kelios akademinės organizacijos: skau-tai, ateitininkai, ir šviesininkai New Yorke. Į rinkimus srašu išėjo Nepriklausomieji kaip są-jūdis. Santykiai tarp tų organi-zacijų anuo metu buvo korektiš-ki. Pagrindinis studentiškojo bendradarbiavimo ban d y m a s 1951 m. ir buvo sąjungos kūri-mo procese.

Būtina pažymėti, jog įvairios nuomonės apie būsimą sąjungą nebuvo "skautiškos", "ateitinin-kiškos" ar pan., t. y. pažiūros ir jų atstovavimas nebuvo grupi-nis, bet asmeninis. Tos pat ar panašios pasaulėžiūros žmonės dažnai atstovavo skirtingas nuo-mones, liečiančias sąjungą. Vien-as iš pagrindinių diskusijų ir pasitarimų ir susitarimų punk-tų buvo sąjungos skyrių auto-nomijos ir Centrinės Valdybos stiprumo klausimas. Nuomonės čia skyrėsi ne pagal pasaulėžiū-rą, bet pagal gyvenamąją vietą. Kitas klausimas lietė rinkiminę sistemą: sąrašinė ar asmeninė, proporcinė ar mažoritarinė; tre-čias — sąjungos tikslų formu-laciją, ketvirtas — nario defi-niciją ir t.t.

Bendradarbiavimas buvo sėk-mingas todėl, kad pirma, niekas nesiekė primesti kitam savų pa-saulėžiūrinių įsitikinimų bei juos velti į sąjungą, antra, nie-kas nesilepė su savo ideologi-niais įsitikinimais, tuom suda-rant gražią ir atvirą bazę žmo-gaus su žmogum bendravimui, ir trečia, jog buvo diskutuojama ir "ginčijamasi" kaip anksčiau minėjau, bendriniais sąjungos organizaciją ir darbą liečiančiais klausimais. Daug prie sugyve-nimo prisidėjo ir asmeninis ben-dradarbiavimas, kurį pavadin-čiau draugiškumu.

Paskutiniaisiais metais ben-dradarbiavimas daugiausiai nu-kentėjo dėl vieni kitų pakenti-mo etokos ir dėl bėgiojimo į di-džiuosius laikraščius rašyti apie mūsų vidaus reikalus jau labai aštriom ir nebalansuotom fra-zėm. Šitai galima nesunkiai eli-minuoti. Esu įsitikinęs, kad de-dant pastangų, sugyventi gali-me daug puikiau, negu vyresnio-

ji mūsų karta tremtyje. Šitai atsiekti ir turėtų būti jaunosios studentijos ambicija. Esu nuo-monės, jog ir naujų studentų or-ganizacijų, kaip pav., santarie-čių įsikūrimas, duodąs organiza-cinę formą studentų daliai, iki šiol žinoma nepriklausomųjų vardu, prie šitų santykių pager-inimo galės žymiai prisidėti, kaip ir iki šiol egzistavusios or-ganizacijos, t. y. ateitininkai, skautai ir šviesininkai.

Koktąs keltąs siektąs ge-resnio sugyvenimo ir toleran-cijos tarp skirtingų pažiūrų stu-dentijos?

Pirmiausia, reikia pasakyti, jog skirtingų pažiūrų žmonių ir pagal pažiūras organizuotų gru-pių buvo, yra ir bus. Taigi, no-rint geresnio sugyvenimo, šį faktą reikia pirmiausia pripa-zinti. Su šituo faktu ne visi nori skaitytis. Tokiu būdu atsiranda žmonių, kurie reikšdami savo politines ar ideologines pažiūras, nori kalbėti visos studentijos vardu. Šitai, mano manymu, yra asmeninių ideologinių įsitikini-mų primetimas visiems, kas ne-gali ugdyti nei sugyvenimo nei bendradarbiavimo.

Antras faktas, kurį reikia ypač pabrėžti, yra vienybės reikalingumas. Mūsų nėra daug. Vienas kitam esam reikalingi ne tik kaip lietuviai, bet ir kaip žmonės, profesionalai, pagaliau kaip žmonės, kuriem rūpi su-kurti ir išlaikyti integruotą lie-tuviškąją asmenybę, kiek galint ilgiau nepasidarant "marginal" asmenim, nekūrybiškai padaly-tais tarp amerikietiškos ir lie-tuviškos bendruomenės. Tam ir šiltos atmosferos sukūrimas sa-vo, lietuvių, tarpe yra reikalin-gas, tam reikalingas ir lietuviš-kųjų, ne mišrių, šeimų skaičiaus padidėjimas. Mūsų Sąjunga su-teikia galimybės ugdyti ir vieną ir kitą aspektą... Betgi turint įvairių pažiūrų studentiją, kaip maro turim saugotis ugdyti uni-forminę vienybę, kur nerespek-tuojami asmeniniai įsitikinimai, kur egzistuoja tik oficialioji ideologija. Asmuo visuomeniniame gyvenime yra augščiausi-sioji vertybė. Todėl būtina kur-ti demokratine vienybę įvairu-me. Šiai gi sudaryti, reikia aiš-čiai padalinti studentiškiųjų or-ganizacijų ir bendrosios mūsų Sąjungos funkcijas. Bendroji sąjunga rūpinasi lietuviškaisiais klausimais, profesionalais, pro-cedūriniais Sąjungos klausimais, kaip pav. pav. rinkiminė siste-ma, šalpa etc., ir tik jais. Todėl sąjunginė plotmė tie dalykai turi rasti laiko ir vietos disku-sijoms. Gi politiniai ir pasaulė-žiūriniai dalykai, kurie kad ir būdami asmeniniai, gali turėti ir grupinę išraišką, turi būti pa-likti atskiram studentų organi-zacijom. Tai nereiškia pasaulė-žiūros kaip tokios nužeminimo, atvirkščiai, — jos pagarba, ne-padarant ideologinių įsitikinimų rinkiminiu futbolu.

Bendradarbiavimui išvystyti yra būtina rasti bendras įsiti-kinimų vardiklis, kuriuo, mano nuomone, yra mūsų lietuviškieji kultūriniai ir profesiniai reika-lai bei krikščioniškosios mora-lės elgesio principai ir pati lie-tuviškoji ir krikščioniškoji kul-tūra, kuriai visi priklausome, vieni būdami jos vidury, kiti kairiau, kiti dešiniau. Šitoji tad, mano įsitikinimu, yra bendroji Sąjungos "ideologija". Pasaulė-žiūriniai reikalai priklauso stu-dentų organizacijom, ne bendra-

jai Sąjungai.

Bendradarbiavimo neišugdy-sim, neaandydami sukurti at-mosferos, kurioje mazuma būtų pagerota, jai netrukdoma kai-beti per susirinkimus, posėdžius ir t.t. Taipgi būna, kad tie, kurie atsovauja didesnę ar ma-zesnę studentiską "vaizdą", zi-notų savo jėgos riuas is pagarbos mazumai ir su-gebečių kartais nedaryti da-lykų, kuriuos kaip legalius asmenys turėtų teisę garyti. Šioji atmosfera yra pati demo-kratinio proceso esmė. Šitai vyk-dant, visokį rinkimų ir kt. "ne-skiandumai" neatsitiks, o jei kartais nutiks, bus lengva pasa-linui. Šitai duoda bazę susitari-mui ir kompromisui ir visuos sąjungos funkcijom priklausan-cius dalykus. Apie tai kalbu is praenies patyrimo, budamas nuomonės, jog pirmosios sąjun-gos valdybos, kurios pirmaminku man teko garbė buti isrinktam, skiahdus bendradarbiavimas di-dele dailm buvo šios sukurtos atmosferos rezultatas. Nera klausimo, jog asmeninė ar gru-pinė komunikacija šitoje srity daug padeda, sudarant galimy-bę santykiuoti įvairių pasaulė-žiūrų asmenim kaip žmogui su žmogum ir tokiu būdu vienas kitą labiau suprasti.

Kiek pateisinama kaip kieno nuomonė, kad studentas gali iš-likti tikrai "nepriklausomas" ir laisvas kūrybiniam darbui tik būdamas šalia studentiškiųjų sambūrių?

Lietuvis studentas turi tik vieną aišką pareigą: priklausyti bendrajai Lietuvių Studentų Sąjungai. Toji sąjunga yra visų ir visiems. Tie, kurie negali ar nenori aktyviai jos darbe reikš-tis, turėtų bent domėtis Sąjun-gos leidžiamais biuleteniais, kul-tūrine veikla ir t.t. Šiuo metu organizacijos vaidmuo lietuvi-bės išlaikyme yra veik didesnis negu šeimos, gi išlikimas lietu-vių vargu ar kieno "laisvam kū-rybiniam darbui" gali pakenkti.

Kolegos, nenorį dalyvauti ben-drinėje Sąjungoje ar bet kokioj kitoj studentų organizacijoj iš-baimės savo tikram ar įsivaiz-duotam talentui parodo tik savo pseudo - intelektualiską tuštybę. Angliškas akcentas nepages kartas nuo karto ir lietuviškai pakalbant. Gi talentas neišaugs dėlto, kad su nieku nekalbi. Re-gis Goethe yra sakęs, jog talen-tas bręsta vienvatvėje. Kūrybi-nis darbas tačiau vargu ar įma-noams tvora atsitvėrus nuo sa-vos bendruomenės.

Dalyvavimas atskirose pasau-lėžiūrinėse, visuomeninėse stu-dentų organizacijose yra be krašto naudingas asmenybės ir charakterio ugdymui, ypač šiuo metu. Reikia pasakyti, jog ši-

Santara ir ideologijos

Skelbdami, jog Santara yra neideologinė organizacija, nenori-me paneigti paasulėžiūrinio apsisprendimo reikalą i n g u m o. Asmens — tuo pačiu ir mielo santariečio ar santarietės — gy-venime jo susikurtoji ar priim-toji pasaulėžiūra yra kryptį duo-dantis veiksnys; ir kas neturi nusistatęs savo gyvenimui kryp-ties, nėra tiek subrendęs, kiek su trupučiu pastangų galėtų bi-ti.

Tačiau mes pripažinsime, ma-nau, jog, pirmą, pasaulėžiūros susikūrimas yra grynai asmeni-nis vyksmas, išaugęs iš pačios žmogaus patirties, pradėtas pirmaisiais kūdikystės metais ir baigiant mirties patalų; ir, ant-ra, jog yra gyvenime užduočių, kurių atlikimui gali — ir, išties, turi — susiburti žmonės, kurie, nepaisant skirtingų pažiūrų, ki-tais kalusimais, sutaria dėl tųjų paties gyvenimo pastatytųjų už-duočių.

Iš vienos pusės, leiskime žmo-gui augti ideologiškai pačiam, ar susirasti tą pagalbą, kokios jis norės! Iš antrosios: kaip ko-operatyviniame judėjime, ka-riuomenėje ar Rural Electrifi-cation Administration susiburia skirtingų ideologijų žmonės siekti jiems bendrų ir prasmingų neideologinių tikslų, taip su-siburti jie galėjo ir Santaroje. Santaros neideologiskumas nėra žymė, kuria ji norėtų atsi-skirti nuo kitų akademinių or-ganizacijų; jina išplaukia iš jos prigimties, tikslų ir Amerikoje gyvenimo sąlygų. Kiek liečiama pasaulėžiūra, "Santaroje gali, turbūt, sutikti jos visos, nes jos širdies esama gana plačios.

Pagerbdami kiekvieno sante-riečio sąžinės individualumą ir neatmesdami bet kieno nuošir-džių pažiūrų, mes tačiau negali-me nepajusti, kad nesame atsi-tiktinisi vėjo iš visų pasaulio kampų supustytų apsisprendimų rinkinys. Viena, esame lietuviai ir mums nieku neišblevus toji kultūrinė tradicija, kuri viešpa-tauja ir mūsų tautos gyvenime; ir jeigu, anot šiam SŽ spaus-dinamo Vyt. Žvirzdžio — iš tie-sų, ne santariečio! — vieni esa-me vidury, o ne dešinėje ar kai-rėje tos plačiosios tradicinės srovės, tai dar nereiškia, kad mūsų minties ir jausmų pasau-lio jina nebeapsprendžia.

tose organizacijose nedalyvau-jantieji daug ko nustoja, praras-dami progą ir pasaulėžiūriškai gilintis ir visuomeniškai auklė-tis. Tokia organizacija nėra tuš-čias laiko gaišinimas, tai tikra gyvenimo mokykla, sujungta su žaidimu, kad būtų įdomiau.

Yra žmonių, kurie dėl tempe-rakto ar charakterio savybių tokiuose sambūriuose dalyvauti nenori. Jie turi rasti savo vietą bendrojo Sąjungo, kur jiem turi būti sudaromos sąlygos ir pasisakyti "nepriklausomai" ir aktyviai dalyvauti Sąjungos darbe bei jos vadovavime.

Algirdas Landsbergis

KADAIS IŠKELIAVUSIEJI

Senieji žodžiai — baimės raškomos Kadais vaikais mylėtos gelės — krito kojoms ir maldė likti. Vyrvės gyslotai vaitojo. Krantai sudilo tartum ašmenys. Mes išplaukėm, kur vešlūs Liūla spalvose tolieji toliai.

Diena. Naktis. Mes plaukiame į tenai, Praskirdami vandens abuoja tylą rankomis. Senų dienų seni savi daiktai. Su gėdinčiais veidais aiki naktysna renkasi.

Metai. Ir šimtmečiai. Ilgai, ilgai. Mes plaukiame. Kodėl, kodėl, draugai, Taip šiltos, taip kadaise, jūsų rankos lediniu barškėjimu Prasiskiria pro jūros druską, miglą, vėją.

Mes plaukiame pro griaučiais balančias salas, Ir aš bijau pažvelgti sau į rankas.

Antra, gyvendami Amerikoje, savin geriamė demokratiškąją humanistinę Vakarų pasaulio dvasią; ir jinai mums palieka apytikriai panašią žymę, pvz. tolerantiskumą.

Trečia, beveik visi santarie-čiai yra skautai arba iš šios or-ganizacijos atėję; mūsų brendi-mo periodui jinai yra užspau-dusi savo antspaudą. Mes pradėjome eiti nuo tenai, kur buvo mus atvedusi skautija, ir mūsų galvojime yra vis ryškios skau-tiškosios minties stiprybės ir silpnybės. Mūsų pačių galvoji-mo silpnybė yra jo nediscipli-nuotumas.

Ketvirta, mes esame apie San-tarą susibūrę, kurie jautėme sa-vyje nuosaikumo dvasią; nors tų klausimų niekas organizuotai nediskutavo ir į programą ne-įrašė, bet mes intuityviai linko-me į vidurio pozicijas tiek vi-s u o m eniniais - politiniais, tiek ūkiniais, tiek filosofiniais bei religiniais klausimais. Vaizdin-gai tariant, mes nesiveržiame nei žudyti heretikų iš vienos pu-sės, nei tyčiotis iš kitų idealų. Mes turėjome progos — kai ku-rie iš mūsų gana intymios — susipažinti su kraštutinumais*), bet kad neradome tenai, ko jieš-kojome, teparodo, jog mus visu nuoširdumu tegalėtų patraukti nuosaikiai pažangus vidurio ke-

lias (pasinaudojant prez. Eisen-howerio kažkada mesta minti-mi).

Esama, taigi, atviri daugeliui ideologijų; tačiau tiek bendrasai lietuvių jaunimą ištikęs likimas, tiek tam tikros — gilios ir nuo-širdžios, kaip pati bičiulystė — simpatijos mums davė daug bendro pagrindo. Tačiau ne jis mums svarbus, ir jo nespau-dinsime programose nei neversi-me vieni kitų į jį įtikėti, nenu-krypstant nė per nago juodumą nuo kokios tai deimantu įrežtos generalinės linijos. Mes džiaug-simės ta idėine vienybe, kiek jos savyje spontaniškai surasi-me, tačiau nesibaidysime ir idė-jinio įvairumo. Nes mūsų tiks-las, pagaliau, nėra uniformiš-kai galvoti, bet vieningai veikti tame lauke, kurį esame sa-veiklai pasirinkę, mūsų tikslas — statyti naujus ir tvirtesnius kaip ligi šiolei pamatus visuo-meninei aetinančios kartos veik-lai lietuvių tautoje.

Apie tai, kuriuo būdu šian-dien šioms pamatams griovius kasame ir akmenis velkame — dar pakalbėsime.

*) Kai kurie iš mūsų šiandien at-sakingas pareigas einančių žmonių yra anksčiau buvę ateitininkai ir, kaip viena mūsų geriausiųjų merginų syki išitarė, "rašę prieš save".

V. K.

AKADEMINIAME PASAULYJE

• Studentų Dienų ir Studentų žodžio eilėraščio ir reportažo konkurso jury komisija, poetui Stasiui Santarui pirmininkau-jant, sausio 3 d. nutarė pripažinti Lietuvių Studentų Santaros paskirtąsias premijas "Žvaifnui" už eilėraščių "Kadais iškeliavu-sieji" ir "Baltijos bangai" už reportažą "Vivat Academia". Atlpėlus vokus, paaiškėjo, kad premijuotųjų kūrinių autoriai yra Algirdas Landsbergis ir Bronius Juodelis.

Jury komisija taip pat "atžy-mėtinu" pripažino "Vandenės" detrijų eilėraščių ciklą "Pilkosios impresijos", kurių autoriumi pasirodė esanti Dalia Jukevi-čiūtė.

SŽ šiame nr. spausdina pre-mijuotąsias A. Landsbergio ei-les, sekančiuose išspausdins re-portažą ir "Pilkąsias impresi-jas". Būdinga, kad ir studentija-jė šiandien vyrauja mažiau i tradicinę formą dėmesį kreipian-ti "galvotinė" poezija. Visiems konkurse dalyvavusiems nuošir-džiai dėkojame!

• Ant. Zelenkevičius gruodžio 29 d. Waterbury studentams da-vė iliustruotą paskaitą apie me-ną, ilgiau apsidodamas ties im-presionizmu.

• D. Malakauskaitė Waterbu-ry studentų skyriaus vardu gruodžio 11 d. kalbėjo per viet-inį radijo vyktandžio šalpos Fon-do vajuus reikalų.

• Sigitas Liaukus, Waterbury studentų išdininkas, yra ir Sa-rūno sk. draugovės drauginin-kas.

• Studentų suvažiavimas Hartforde įvyks vasario 19-20 dd. Suvažiavimo rengimo komi-siją sudaro: Vyt. Sliamonaus, N. Stadalnikaitė, Gr. Krasauskaitė, J. Petkaitis, E. Skrupske-lytė ir B. Empakerytė. Su rei-kalais kreiptinai į N. Stadalni-kaitę (165 Ashley St.) arba V. Skrupskelytę (50 Lawrence).

• Gražina Frankaitė vadovau-ja akademikių skaučių draugo-vės New Yorko skyriui.

• Vasario 6 d. New Yorko skautės ir skautai Apreiškimo parapijos salėje rengia vakarą, kurio metu pirmą kartą pasiro-dys New Yorko skautų dramos sekcija su V. Kidolio režisuotu Vyt. Alanto veikalu "Buhalteri-jos klaida". Tą progą bus iškil-minga akademija, atžyminti New Yorko skautų vyčių drau-govės penkerių metų įsikūrimo sukaktį. Vaidinime dalyvauja šie studentai skautai: Gr. Fran-kaitė, D. Stasiukynaitė, A. Bich-nevičiūtė, D. Gasiūnas, R. Ke-zys, J. Pupius ir J. Ulenas. Ryt. pakraščiu jaunimas kviečiamas atsilankyti.

demikai skautai buvo surengę žiemos stovyklą Michigane.

• Gruodžio 11 d. Urbanos lie-tuviai studentai dalyvavo Inter-national Fair. Iš Chicagos atsi-vežtų eksponatų pagalba buvo įrengtas savas lietuviškas sky-rius. Urbanieškiai studentai pa-šoko tautinių šokių. Tradicinis kasmetinis lietuvių pasirody-mas sulaukė didelio dėmesio. Urbanos skyriui vadovauja Br. Juodelis.

• Illinois universitete Chica-goje, bendrame liet. klubo "Li-tuanica" ir Tarptautinių Sauty-kių Klubu susirinkime lapkričio 23 d. apie "JAV laikyseną ma-žųjų valstybių atžvilgiu" kalbė-jo Antanas Olis. Kalbėdamas susirinkusiems amerikiečių ir lietuvių studentams, pavyzdžiu laikė Lietuvą.

• Lietuviai studentai Illinois universitete Chicgoje laimėjo pirmą vietą tinklinyje, baigini-nėse rungtyneose įveikė latvius.

• Brocktono studentai yra su-darę įvairiomis progomis sėk-mingai grojantį orkestrą, ku-riam priklauso J. Špokevičius, Vladas Eikinas, Vytautas Eiki-nas ir A. Klebliskas.

• Hartfordo skautų Tėvų Ko-mitetas, kuriam pirmininkauja pulk. A. Šova, buvo surengęs ryt-inių pakraščiu jaunimui — ku-rio dalyvavo 260 — tikrai praš-matnų Naujų Metų sutikimą. Iš studentų darbuosį Vyt. Pilei-ka, Pranas Bernotas, Ged. Dra-gūnevičius ir Gražina Krasau-skaitė, kuri šiek tiek sarkastiš-koje dvasioje nutapė salės deko-racijas.

• Ged. Dragūnavičius yra Hartfordo Gel. Vilko skautų vy-čių būrelio vadas.

• J. Raskevičius, studijuojas Hillyer kolegijoje, yra Hartfor-do ir New Britain skautų vyčių draugovės vadas.

• Į Los Angeles ALTo valdy-bą perrinktas kol. L. Valiukas ir išrinkti abu Los Angeles stude-ntų skyriaus atstovai Vladas Muchlia, šio ypač veiklaus sky-riaus pirmininkas, ir Jonas Ka-minskas, vicepirmininkas.

• Vidmantas Variakojis lap-kričio 20 d. įvykusio iškilmingo Urbanos Korp! Vytis suiegos metu buvo pakeltas į Korp! senjorus.

• Ed. Kaminskas paskirtas vadovauti Elizabetho, N. J. skautų Šarūno draugovei.

• Vytautas Romanuskas ir L. Jurskis paskirti rūpintis skautų vieneto įsteigimu Phila-delphijoje.

• Z. Rekašius pravedė Detroi-to studentų surengtą N. Metų sutikimą su nuotaikinga progra-ma ir pora šimtų dalyvių.

• Gruodžio 29 d. įvyko De-troitto santariečių skyriaus su-sirinkimas. Aptarti seminaro reikalai, įspūdžiai iš Chicagos suvažiavimo ir keli darbai atei-čiai.

• Lietuvių Studentų Santa-ros Detroito skyrius atidarė se-minarą, kuris tęsis sausio sek-madieniais ir vasario mėnesį. Sausio 9 d. pirmą paskaitą ska-ltė dail. Antanas Melnikas. Pa-skaitos tema — kūrybos raida.

Prelegentas praturtino savo pa-skaitą, parodydamas ekrano pa-galba keletą pavyzdžių iš vaiz-duojamo meno. Paskaitoje iš-kelta, kad meno tikrieji elemen-tai yra estetinės formos, kurios nebūtinai atitinka savo laiko vi-suomeniniam skonui. Meno tik-rumas nustato jo gerumą. Pvz.: būtų sunku nustatyti, ar Beet-hoveno muzika geresnė už Mo-zortą. Tokiame mene įvertinimas

• Detroito ateitininkams prof. Juozas Brazaitis skaitė paskai-tą apie keturius apgaulingus "miražus": toleranciją, huma-niškumą, laisvą tiesos jieskoji-mą ir reliatyvumą. Prelegentas siūlė nesusilikdyti ir tvirtėti savo įsitikinimuose, dažnai skai-tant Salkauskio "Ateitininkų ideologiją".

• R. Žukauskaitė atstovavo studentus ateitininkus Pax Ro-mana konferencijoje Otawoje, Kanadoje.

• Kalėdų atostogų metu atei-tininkai turėjo studijų dienas Csicagoje ir New Yorke, gi aka-

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams biletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA. — 1272 East 71 St. Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

SENIAU IR DABAR

K. S. KARIUS

ŽYDUKO KOMUNISTO PAAUKŠTINIMAS PAAIŠKĖJO

Pereitą vasarą senatoriui Mc Carthy Senate buvo iškelta "byla" už "įžeidimą" U. S. Armijos, kada McCarthy pareiškė generolui Zwicker, kad jis "nevertas dėvėti generolo uniformos", jei slepia kas paaukštino į majorus ir garbingai iš tarnybos paluosavo New Yorko komunistą žyduką Peress.

Tada buvo žinoma, kad ta "byla" suplanuota prie Baltųjų Rūmų esančių asmenų, bet buvo griežtai uždrausta išduoti, kas tame pasitarime dalyvavo.

Dabar, demokratų partijai paėmus Kongreso kontrolę, atsisuko antras lazdos galas. Ir kad negautų mušti iš demokratų už komunistų globojimą, kuo 1952 metų prezidento rinkimuose respublikonai kaltino demokratų, patys kaltininkai išėjo viešumon su daviniais apie tą žyduką.

Kai lapkričio 8 d. senatas susirinko McCarthy "pabaudimo" reikalui išnešti nuosprendį, jau buvo aišku, kad demokratai laimėjo rinkimus. Prieš rinkimus senatoriui McCarthy primestas Armijos ir generolo Zwicker "įžeidimo" kaltinimas staiga sutirpo. McCarthy buvo "pabartas" tik už 1952 metais nesiskaitymą su senato komisija, kuri reikalavo pateikti žinias apie jo gautas aukas kovai prieš komunizmą.

Senato posėdyje lapk. 8 jau buvo aišku, kad Armijos vadovybė turės suteikti pilnas informacijas kas tą komunistą žyduką globojo, kai demokratų senatas to pareikalavo. Ir Amerikos sekretorius Stevens tą padarė skubomis, pirm negu spėjo susiorganizuoti demokratų komisijos, kas galėtų sukelti Eisenhowerio administracijai nemalonų skandalą.

Klastingos pastangos reikalą paslėpti

Gen. Zwicker, kuris su panieka atsiliepė į senatoriaus Mc Carthy pareikalavimą davinį apie to žyduko globėjus Armijoje, buvo to žyduko dantisto viršininkas ir viską puikiai žinojo. Bet jam, matyti iš augščiau buvo burna uždaryta. Ir be to, jausdamasis dideliu, kai už jo pečių stovi augštoji Armijos vadovybė, atsisakė pasakyti kas 1954 metais vasario mėn. skubomis paluosavo su paaugštiniumu.

Armijos sekretorius Stevens iškėlė senatoriui McCarthy "bylą", kuri ėjo per televiziją pereitą vasarą. Tos "bylos" pabaigę, senatorius Flanders, tų pačių asmenų aprūpintas "dokumentais", iškėlė naujus įtarimus senatoriui, reikalaujamas, kad senatas prie uždarytų durų McCarthy nuteistų ir tarp kitko, iš komunistų veiklos tyrinėjimo komisijos pirmininkystės pašalintų. Wisconsinine organizuotas piliečių vėjus jį iš senato atšaukti, visiškai jo suniekinti visi visuomenės akyse. Už tos propagandos stovėjo komunistai ir jų sumulkinėti amerikiečiai veikėjai, spauda ir radijo bei valdžios pareigūnai.

Neišliko neįsivėlęs ir pats prezidentas, kuris kiekvieną progą atakavo senatorių McCarthy, pridėdamas svarių. Ir po paskutinio senato posėdžio, kur Mc Carthy buvo "pabartas" už tą seną reikalą, prezidentas Eisenhoweris parašė pagyrimo laišką komisijos pirmininkui, senatoriui Watkins, kartu pagirdamas ir sen. Flanders už pasistengimą McCarthy apkaltinti. Respublikonų priešai iš to laukė didelių dalykų: McCarthy kursias kitą partiją, suskaldys respublikonus.

Dabar, jausdamas užeinantį,

audrą, prezidentas matyt paraginą Armijos sekretorių Stevens suteikti Senatui pranešimą apie Peress globėjus, pirm negu demokratų senato komisija pati to pareikalavo.

Senatorius demokratas McClellan, kuris užima pirmininko Mc Carthy vietą komunistinės veiklos tyrinėjimo komisijoje, pareiškė, kad jis imsis Peress reikalą ištirti iki dugno ir kad tęs komunistinės įtakos sekimą kaip tai darė senatorius McCarthy. Mc Clellan tos komisijos narys ir iki šiolei. Jam, kaip demokratui, svarbiau gilintis į respublikonų administracijos skandalus, nes to reikalauja demokratų politika.

Yla iš maišo

To žyduko skubiamie paluosavime darbuosio Armijos legalus patarėjas-advokatas John G. Adams, kurio rezignacijos, kartu su Armijos sekretorium Stevens, dabar garsiai reikalaujama. Tas reikią apkaltinimą respublikonų administracijos kabineto nario, kuris viską žinodamas nuo pat pradžios, leidosi, galbūt ir su prezidento žinia ir sutikimu, Armijos patarėjo įtakom užkirsti Senato komisijai tyrinėjimą komunistų veiklos kariuomenėje.

Peress įstodamas karinė tarnybon slėpė, kad jis yra komunistas. Patekęs senatoriaus Mc Carthy tardyman gavo tą patį atsakymą, kokį naudoja visi komunistai. Remdamasis penktu konstitucijos priedu atsisakė pasakyti apie save.

Kadangi tas žydukas buvo dar uniformoje, senatorius McCarthy norėjo jį pavesti kariuomenės teismui, kas tokiu atveju buvo galima, tačiau Adams pasidarbavimu visa eilė generolų ir kitų augštų karininkų su Armijos sekretoriaus Stevens žinia antrą dieną tą žyduką pakėlė į majorus garbingai iš tarnybos paluosavo.

Tas žydukas buvo generolo Zwicker divizijoje Camp Kilmer, N. J., tat senato komisija nuo šio generolo pradėjo davinį rinkti. Tačiau sutiko žiauriausį pasipriešinimą.

Tie visuomenės žmonės, ir spauda ir radijo komentatoriai, kurie McCarthy pereitą vasarą

CLEVELAND APYLINKĖSE

BENDRUOMENĖS ŽINIOS

I CLEVELANDO LIETUVIUS

Pereitų metų liepos 7 d. Philadelphiaj mirė Vincas Krėvė. Įžymus žmogus jis buvo mūsų tautos gyvenime: tautosakos rinkėjas, visuomenės veikėjas, redaktorius, profesorius, universiteto fakulteto dekanas ir t.t.

Tačiau didžiausi jo nuopelnai yra mūsų literatūrai. Atėjęs į ją 1905 m. su "Gilše" ir "Bobulės vargais", toliau išaugo joje milžinu. "Šiaudinės pastogės" apysakose jis mums parodė dzūkų kaimo gyvenimą ir žmones, "Dainavos šalies senų žmonių padavimuose" atskleidė didingą Lietuvos senovę, "Šarūnas", "Skirgalioj" ir kt. savo kūrinuose prikėlė Lietuvos praeities valdovus ir t.t.

Kiekviena tauta gerbia savo kūrėjus. Šios pagarbos yra nusipelnęs ir mūsų tautos sūnus Krėvė. Palikęs savo tautai didelius kūrybinius lobius, jis pats mirė neturtingu žmogumi. Tad mums reikia nors jo kapą atžymėti.

smerkė, jaučiasi kaip musė nurių: jei teisins Armiją už slėpimą, sulauks visuomenėje pasipiktinimo. Jie dabar kalba, kad Armijos sekretorius Stevens negerai darė reikalą slėpdamas. Būtų išvengę to "cirklo" koks senatoriaus McCarthy "tardymuose" buvo sukeltas. Išlindo yla iš maišo ir dabar visiems akis svilina.

Savings will always be important to the man who wants to look into the future with a feeling of security and personal independence!

Savers always welcome

mėti kukliu, bet prasmingu paminklu.

Lėšos V. Krėvės kapo paminklui jau renkamos visoje Amerikoje, reikia savo dalimi prisidėti ir mums, clevelandiečiams. Šiam reikalui skelbiamas aukų rinkimo mėnuo nuo sausio 16 iki vasario 16 d. Auką priims bendruomenės valdybos iniciatyva sudarytos komisijos nariai, jas taip pat galima palikti "Dirvoje" ir Spaudos Kioske.

Kaip visi naudojames V. Krėvės kūrybiniu palikimu, taip visi kviečiami ir aukoti. Gražu būtų, jei kiekvienas mokinys duotų bent po 10 centų, studentas — po 25 centus, suaugęs — po pusę dol., o iš velionies mokinių bei gerbėjų laukiama ir daugiau.

Pagerbdami žymių savo asmenybių atminimą, stiprėkime ir mes tautine dvasia!

Komisija aukoms rinkti
A. Augstinavičienė, St. Barzdukas, J. Kazlauskas
J. Liudžius, K. Žukas.

METINIO BENDRUOMENĖS SUSIRINKIMO DARBŲ TVARKA

Metinis apylinkės susirinkimas įvyksta sausio 23 d. 11 val. lietuvių salėje. Darbų tvarka: atidarymas ir mirusių apylinkės narių pagerbimas, prezidento rinkimas, rinkimų komisijos papildymas, pranešimai (valdybos, skyrių, kontrolės komisijos), paklausimai ir diskusijos dėl pranešimų, piniginių apylinkės paskirstymų projektas, naujos valdybos, kontrolės komisijos ir kt. organų rinkimai, JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos rinkimų vykdymas, einamieji reikalai, susirinkimo uždarymas.

I susirinkimą kviečiami visi lietuviai. Sprendžiamuoju balsu dalyvauja pilnateisiai apylinkės nariai.

Kandidatų siūlymas

Kandidatus į bendruomenės apylinkės valdybą ir kontrolės komisiją gali siūlyti kiekvienas pilnateisis narys ir apylinkės ribose veikiančios lietuvių organizacijos. Siūlymai raštu (čia turi būti siūlomąjo kandidato sutikimas ir siūlytojo parašas) iš anksto įteikiami rinkimų komisijos pirm. A. Gargasui 734

Thornhill Dr. (tel. LI 1-3839) ir narei Em. Skrabulytei 1382 Giddings Rd. (tel. HE 2-2038) arba prezidento skelbiamu laiku pačiame susirinkime.

Kiekvienas apylinkės narys prašomas būti aktyvus: siūlyti kandidatus ir dalyvauti rinkimuose.

Prašo paremti

Clevelando lietuviai paremkitė Maž. Lietuvos Tarybos laikraštį "Keleivį" jį užsisakydami. Keleivis leidžiamas palaikyti lietuviškumui išsklaidytų po Vakarų Vokietiją Maž. Lietuvos lietuvių. Metams kaštuoja \$2.50. Užsakyti galima pas St. Nasvytį — 4579 W. 157 St. arba pas kitus valdybos narius — A. Mikulskį ir V. Braziulį.

M. L. Bičiulių Draugija

L. R. K. S. A. 8-ta kuopa

engia pobūvi-kortavimo vakarą sausio mėn. 22 d. p.p. Jarašiūnų namuose, 14200 Westropp Ave. (Važiuoti Superior iki E. 129 ir persėsti į E. 140 iki Westropp, netoli Lake Shore).

Pradžią 7 val. vak., įėjimas — 50 cent. Kviečiame kuopos narius su pažįstamais ir draugais.

Kuopos Valdyba

Grotto cirkas atvyksta į Clevelando Public Hall dviem savaitėm, pradedant sausio 31 d. Išskyrus pirmą, antrą ir ketvirtą. seansai įvyks ir dieną 2:15 val. ir vakare kasdien 8:15. Vasario 6 d. pasirodymai yra paskirti 1:30 ir 5:30. Biletai šioms trijų valandų ilgio pasirodymams yra gaunami Richman's krautuvė ir prie įėjimo.

AKADEMINIAME PASAULYJE

(Atkelta iš 5-to pusl.)

daromas pagal formas individualumą ir jos neprilygstamą apvaldymą.

Dail. Antano Melniko paskaita sutraukė visuomenės ir studentų gražų būrį. Po paskaitos sekė diskusijos.

• Santariečių atstovai padarė pranešimą per Detroito lietuvių radijo valandėlę "Amerikos Lietuvių Radijo Balsą" sausio 8 d., supažindindami Detroito visuomenę su Santaros rengiamu seminaru. Pranešimus padarė Z. Rekašius ir S. Šimoliūnas. Proga pritaikyta eilėraščių paskaitė D. Bulgarauskaitė. Anksčiau per tą pačią radijo valandėlę buvo pertransliuota Santaros pirminko N. Kavolio kalba. Detroito santariečiai yra labai dėkingi radijo valandėlių gerbiams vadovams, p. H. Raubienei ir p. V. Saladžiui, už parodytą didelį prielankumą studentams.

• Šz kolektyvo narė L. Griškelytė aktyviai dalyvavo akademikų skautų-čių žiemos stovykloje — suvažiavime šiauriniame Michigane.

• Detroito Santaros filisterių reikalais rūpinasi M. Klimkaitis. Taip pat jis yra Santaros Detroito skyriaus rev. kom. pirminkas.

• Liet. Stud. S-gos Detroito skyriaus yra rengiamas vakaras-koncertas vasario 19 d. Vakarų pradžią 6 val. vak. Vieta St. Clement salė, netoli Michigano. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

• Gruodžio mėnesį Detroito įvyko iškilminga akademikų skautų-čių sueiga, kuria paminėta ASS 30 metų sukaktis. Sueigą pravedė A. Augūnas ir D. Šeputaitė. Paminėjimo svarbiausiu momentu laikytina skautininkės A. Augustinavičienės paskaita apie tautiškumo vertę bei prasmę, kurią prelegentė pavadinė "pašnekesiu apie namus ir pasaulį." Paskaita turininga ir gerai paruošta. Meninėje dalyje stipriai pasirodė L. Griškelytė su literatūriniais išjieskotu vaizdėliu būdinga Kalėdų tema, D. Bulgarauskaitė paskambino pianu, o A. Rastenytė ir L. Petrauskaitė atliko melodramatinę deklamaciją. Vakarą baigėsi kavute. Svečiai, kurių tarpe matėsi Br. Budriūno buvusio kvarteto likučiai, padėdami šeiminkų akademikų skautų, sutraukė visą šūpinį lietuviškų dainų.

Ką Reiškia Jėzus Kristus Profesionališkam Žmogui?

Kiekvienas asmuo pripažįsta Jėzaus Kristaus istorinį buvimą pasauly, kai jis rašo metų skaičių. Kristaus gyvenimas buvo toks nuostabus, kad žmonės nebuvo patenkinti jį priimti kaip paprastą pranašą arba mokytoją.

Nė vienas negyveno kaip Jis, darydamas tik gerą. Nė vienas nemirė kaip Jis, sakdamas apie savo priešus: "Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino ką jie daro". Bet kiti numirė už gražius idealus. Koks buvo Jėzaus skirtingumas?

Visi žmonės, kurie miršta pasilieka kapuose. Kapas negalėjo sulaukyti Kristaus. Jo prisikėlimas yra visų svarbiausias faktas, apie kurį liudija verti patikėjimo liudininkai. Jis yra vienintelis Išganytojas; esu užtikrintas, kad Jis yra Dievo Sūnus.

Jis pats sakė: "Kas klauso mano žodžio ir tiki tam, kurs yra Mane siuntęs, tas turi amžinąjį gyvenimą ir neeilą, bet iš mirties pareina į gyvenimą. (Jono 5:24). Toliau Jis sako, "Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas. NE VIENAS NEATEINA PAS TĖVĄ, KAIP TIK PER MANE" (Jono 14:6). Nė vienas kitas religijos vadovas gali taip patvirtinti. Jis yra gyvas, ir už tai, galime per jį eiti pas Tėvą. Tik per jį galime apturėti savo sielos išganyką ir ramybę.

Kodėl man reikia apie tai rašyti? Už tai, draugai, kad mano nuomonėje, mūsų tautiečiams reikia skelbti grynąjį, atgaivinantį Evangelijos žodį. Mes per daug esame girdėję apie tikybas ir politines reformas. Grįžkime prie Kristaus ir Jo žodžio. Aš taip rašau už tai, kad myliu Jėzų Kristų, nes Jis pakeitė mano gyvenimą, man suteikė išganyką, ir nebeturiu baimės apie ateitį. Su mielu noru atsakysiu į kiekvieną laišką ir klausimą kuris būtų man atsiųstas.

WILLIAM SHIMKUS

1110 E. 76 ST. CLEVELAND 3, OHIO (Skelb.)

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENT

MOTERŲ ŽIEMOS

PALTU PARDAVIMAS!

29.95 IKI 39.95 VERTĖS

- Boxy Rūšies
- Flare Rūšies
- Zip-lined Rūšies

19.90

- Kurls
- Fleeces
- Zibeline
- Plush
- Boucle
- Tweed

Visi išmūti ir apvedžioti, dalis su Glass-Glo pamušalu. Kiekvienas paltas tikras pirkinys už šią žemą, žemą kainą! Daugelis pavyzdžių, ne kiekvienos rūšies visų dydžių, bet geras pasirinkimas už šią mažą kainą. Raudoni, jūriniai, pilki, rusvi, mėlynai, gelsvi ir daugelis kitų. Atvykti anksti geresniam pasirinkimui! Dydziai 8 iki 18, 14½ iki 22½, 38 iki 44. Zip-lined paltai 10 iki 18 tiktai.

Galima susitarti patogiomis sąlygomis

The May Co.'s Basement Women's Coat Department

GERIAUSI ĮDAINAVIMAI

BR. BUDRIŪNO KVARTETO

TRYŠ PLOKŠTELES:

1. Žvakė ir plaštakė; Valsas
2. Vežė mane iš namų; Klumpės
3. O dalelė; Į kovą; Gyvenimo aidu

KIEKVIENA PO \$1.50

CHICAGOS VYRŲ CHORO

ĮDAINAVIMŲ ALBUMAS

10 dainų: Per naktelę šokau; Ant marių; Tušti paliktieji namai; Draugai, pakelkime taures; Tėviškos vakarai; Jau žirgelis pabalnotas; Naktis graži; Valiok dalgeli; Op, op, Nemunėli; Jau pravertos dvario stonios.

KAINA \$8.00

ČIURLONIO ANSAMBLIO

ĮDAINAVIMŲ ALBUMAS

15 dainų: Tėve mūsų; Lopšinė; Linelius roviau; Ar aš ne vyšnelė; Eikime mudu abudu; Sėjau rūtą; Tykliai, tykliai Nemunėlis teka; Op, op, kas ten, Nemunėli; Palankėj; Pie-menėlių daina; Anoj pusėj Nemuno; Kalvelis; Skamba, skamba kankliai; Augo kieme klevelis; Kas bernelio sumįslyta.

KAINA \$10.00

SIŪSKITE PINIGUS IR TUOJ GAUSITE PLOKŠTELES

DIRVA
1272 E. 71 ST.
CLEVELAND 3, OHIO

Clevelande ir APYLINKĖSE

Lietuvių salės dalininkų susirinkimas

įvyks sausio mėn. 24 d. (pirmadienį) 8 val. vakare, Lietuvių salėje. Bus metinė apyskaita, renkama nauja valdyba ir svarstomi salės pagerinimo reikalai.

Tautinių Korporacijų Sambūrio metinis narių susirinkimas

Įvyko sausio mėn. 16 d. Lietuvių salėje. Atidarė pirm. Vl. Ramanauskas. Susirinkimui vadovavo Pr. Drąsutis ir J. Tallat Kelpšienė.

Praėjusiais metais įvyko 12 valdybos posėdžių ir 5 narių susirinkimų. Per metus Sambūris turėjo \$241.15 pajamų ir \$194.20 išlaidų.

Į valdybą išrinkta: V. Ramanauskas, S. Lazdinis, V. Morkūnas, J. Tallat Kelpšienė, J. Gaška.

Kontr. komisija: Maslauskienė, Pašakarnis ir Šiaučiušas. Garbės teisman: Krygeris, Mackus ir Laikūnas.

Detroito scenos mėgėjų viešnage Clevelande

pasisekė gerai. "Aušros sūnūs" vaidinimo stebėti prisirinko pilna Lietuvių salė žiūrovų. Clevelandiečiai svečius nuoširdžiai priėmė ir pasidžiaugė jų darbu. Drauge su vaidintojais buvo atvykę ne tik režisėrai Arlauskaitė-Mikšienė, bet ir veikalo dekoratoriai dail. A. Melnikas.

Tautinės Sąjungos nariams

A. L. Tautinės Sąjungos Clevelando skyrius ir šiemet rengia savitarpinį tradicinį Vasario 16-tos minėjimą.

Minėjimas įvyks Karpių namuose — 345 East 222nd Street, Euclid, šeštadienį, vasario 12, nuo 7:30 val. vakaro. Bus iškilmingas pritaikytos kalbos ir draugiškas pobūvis. Nariai ir vieningai prašomi rezervuoti tą vakarą tautininkų pobūviui.

Nariai apie dalyvavimą prašomi pranešti skyriaus kasininkei V. Orintui — 1334 Ansel Rd., pirmininkui K. S. Karpiui arba Dirvos redakcijai iki vasario 10 d.

Sunkiai sužeistas K. Gaižutis

SLA 136 kuopos finansų sekretorius, gyvenęs 1263 E. 67 St. Jį sužeidė neatsargaus vairuotojo mašina grįžtant iš darbo. Keliose vietose sulaužyti kaulai.

SLA 14 kuopos pobūvis

Šeštadienį, sausio 29 d. 7:30 val. įvyks SLA 14 kuopos šeimyniškas vakaras. Biletus po 50 c. prašome įsigyti iš anksto pas valdybos narius. Prie durų biletai nelys parduodami. Vakaras ruošiamas suaktyvinimams nariams pagerbti. Bus valgių ir gėrimų, taip pat muzika su šokiais.

Vyt. Snieckus ir Irena Jonelytė sausio mėn. 15 d. sukūrė lietuvišką šeimą.

Iš Vaidilos teatro veiklos

Vaidilos Teatro administracija paskutiniam posėdyje, sausio mėn. 6 d., persitvarkė ir pasiskirstė pareigomis:

Kai sergat — Jūs tuoj šaukiate gydytoją. Kodėl tai nešaukti žinovą, kad gerai patartų svarbiausiais saugumo reikalais ir apdraustų Jūsų ateitį.

Gyvybės, nelaimių, ugnies, automašinų apdrauda

Skambikite: SK 1-2183
PAULINA MOZURAITIS, agentas
Farm Bureau Insurance Co.

160 rėmėjų būrelio veikla

"Čiurlionio" ansamblio rėmėjų būr. Nr. 160 susiorganizavo 1952 m. spalio mėn. Ligi šio laikui "Vasario 16" vardo gimnazijai yra suaukojęs 548.35 dol.

Ansamblio būrelis susiorganizavo iš likučių, nes žymiai dalis čiurlioniečių anksčiau priklausė kitiems būreliams. Nesuradus ansamblyje pakankamo skaičiaus narių teko jų ieškoti visuomenės tarpe. Mielai sutiko būrelį papildyti ir visą laiką jam būti E. Čepkevičius (buv. čiurlionietis), P. Blumentalienė ir ats. pulk. P. Jurgaitis.

Karinė prievolė, nedarbas ir kitos aplinkybės, būrelio sąstatą nežymiai kaitaliodavo. Praeitų metų laikotarpįje, vietoj išstojusių narių būrelin įstojo A. Liutkus ir M. Aukštuolis (buv. Vilniuje Čiurlionio ansamblyje ir žinomas Omahos liet. taut. šokių grupės steigėjas ir jos vadovas) atsikėlęs gyventi į Clevelandą.

Būrelis globoja 7 kl. mokinę Ingridą Goduškaitę, kuri yra našlaitė, gabi ir pavyzdinga mokinė, akordeonu grojanti tautinius šokius gimnazijos taut. šokių grupei ir turinti gabumų muzikai.

Po virš 2-jų metų veiklos tenka atžymėti šiuos būrelio narius studentus-tėms, kurie kukliai uždirbdami, mokydamiesi, ligi šio

JUMS GERI NAMAI

ir su mažais įmokėjimais.

Vienos šeimos, 6 kambarių. Garažas. Gaso šildymas. Netoli krautuvų ir susisiekimo.

Eddy Rd. — St. Clair rajone, 2 šeimų, po 5 kambarius. 2 kambariai 3 augšte. Gaso šildymas.

RAY NAUSNERIS,

Namų prekyba; namų, baldų ir automašinų apdrauda.

UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

Chimes Realty

1188 E. 79 St.

GERI NAMAI

25 metų senimo namas, 2 šeimų, po 5 kambarius. Namas Wheelock Rd., tarp Superior ir St. Clair.

Geras mūrinis, 2 šeimų namas. Po 6 kambarius. 2 gaso pečiai, 2 garažai. Geram stovy iš vidaus ir lauko. Arti Kosciuszko.

V. Banionis

Atstovas:

VICTOR BANIONIS
ofise UT 1-0323
namuose SW 1-9568

ANDRU REALTY

Jus kviečia

Atidaryta sekmadieniais nuo 2 iki 6 val. p. pietų
20540 Lindberg Rd.

Prie E. 200 gatvės, netoli Lake Shore Blv. Gražus 7 kambarių vienos šeimos 4 miegamieji. Gaso šildymas, 2 garažai. Didelis sklypas 60x175. Puikūs vaisiniai medžiai. Tik 3600 įmokėti. Atvykit ir sekmadienį apžiūrėti. Bus, aprodytojas.

24 valandų tarnyba.
Šauk: MU 1-2020

Parduodamas namas

Ansel — St. Clair rajone, 6 butų plytinis namas. Po 4 kambarius ir vonią kiekvienas. Geram stovy. Prašoma \$28.500.

OSHEN REALTY

SW 5-6256

Parduodami namai

Vienam sklype du namai. Vienas namas dviejų šeimų po 5 kambarius, antras namas vienos šeimos 8 kambarių. Gaso šildymas. Parduoda savininkas. Kreiptis:
7919 Korman Ave.

laiko dalyvavo dviejuose rėmėjų būreliuose: L. Braziulevičiūtė, I. Chmieliauskaitė, M. Žižniauskaitė, A. Liutkevičiūtė ir V. Koklys (atliekas karinę prievolę U. S. aviacijoje).

Šiuo metu būrelį sudaro šie nariai: A. Mikulskis, O. Mikulskienė, J. Nasvytis, P. Kudukis, A. Bielskus, L. Braziulevičiūtė, N. Braziulienė, D. Brazaitytė, I. Johansonaitė, P. Lelys, A. Koršakas, R. Petrauskienė J. Steponavičienė, M. Svarcienė, N. Balčiūnaitė, M. Žižniauskaitė, A. Liutkus, M. Aukštuolis, P. Jurgaitis, P. Blumentalienė, E. Čepkevičius, A. Liutkevičiūtė, L. Rėzaitė ir J. Citavičius. Nuo įsteigimo dienos būreliui vadovauja J. Citavičius.

Gimnazijos vadovybė, Vokietijos Liet. Bendruomenės pirm. inž. p. Zundė ir būrelio globotinė mok. I. Goduškaitė visiems būrelio nariams reiškia širdingą padėką ir linki laimingų ir dosnių 1955 metų.

Būrel'o Nr. 100 veikla

1954 m. gruodžio mėn. 17 d. buvo suauktas Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būrelio Nr. 100, vadovaujamo J. Gilio, rėmėjų susirinkimas. Padarytas pranešimas ir duota ataskaita už laikotarpį nuo 1952 m. rugs. 1 d. iki 1954 m. gruodž. 31 d.

Komisija, susidentanti iš F. Saukevičiaus, A. Kubiliaus ir V. Rickaus, patikrino būrelio ataskaitą ir konstatavo, kad per minėtą laikotarpį surinkta pinigų — \$615. Gimnazijai pasiūta — \$569 ir globotinei mokinėi asmeniškai dovanų — \$30. Iš viso \$599. 1955 m. sausio 1 d. kasoje liko \$16.

Visi surinkti pinigai, kaip rodo dokumentai, buvo išduoti laiku išsiunčiami ir visi dokumentai pavyzdinai tvarkomi. Komisija, susirinkusiųjų būrelio narių pageidavimu, įtraukia į šį aktą ir reiškia J. Gilio padėką už atliktą tvarkingą ir rūpestingą darbą.

Be to, susirinkimo metu paaudota Vargo Mokyklai: F. Saukevičius — \$5.00, V. Rickus — \$3.00, J. Urbšaitis — \$1.00, J. Motvila — \$1.00. Iš viso \$10.00.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

6210 Dibble Ave.,

Cleveland 3, Ohio

Tel.: EX 1-0376

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. RICKUS-RICKEVIČIUS

Tel. HE 2-0683

1505 Addison Rd.

Baldus, šaldytuvus, skalbimo mašinas, indus, televizijos - radijo aparatus, laikrodžius, papuošalus, įrankius, žaislus ir daug kitų gaminių galima pirkti iš urmo sandėlių specialiai žema kaina per

BALTIC Supply Company

Dėl informacijų skambinti kasdien telef. KE 1-0210, arba trečiadieniais nuo 7 iki 9 v. p. p. kreiptis į Baltic atstovą "Dirvos" namuose 1272 E. 71 (jeiti iš įvažiavimo).

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

Nebrangios gėlės vestuvėms, laidotuviams ir kitiems reikalams. Įvairūs naujai gauti augalai, papuošalai dovanoms. Lietuviški "Rūta" saldainiai.

ATIDARYTA NUO 10 RYTO Iki 8 V. VAK. IR SEKMADIENIAIS

6901 SUPERIOR AVE.

TELEF.: HE 1-6339

Visų rūšių apdraudų reikalais kreipkitės į mane
AUTOMASINŲ — UGNIES — NELAIMIŲ — GYVYBES

SMIGEL INSURANCE AGENCY

Felix F. Smigel

EX 1-9239

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki gaivieji gėrimai, vynas ir šampanas (prancūziškas)

Parengiama vestuvėms, baliams, pobūviams. Nemokamas pristatymas. Atdara ir trečiadieniais iki 1 val.

6903 Superior Ave. EX 1-3311

ISTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba ir kada tampa sunaikinti ar sugadinti ugnies, kreipkitės P. J. KERSIS, dėl apkaime, ko visada reikalauja atitinkamos kompanijos pirm. nuom. už išmoką už nuostolius.

P. J. KERSIS

609 Society for Saving Bld.

Telef.: MAIN 1-1773.

Rezidencija: PENINSULA 25

JUOŽAS KAMAITIS

atidarė NAUJŲ BATŲ

PARDUOTUVĘ

ir taisymo dirbtuvę

1389 East 65 Str.

(kampas Wade Park ir 65 St.)

Telef. HE 2-2615

Atdara nuo 10 val. ryto iki

7 val. vakaro.

Naujų batų ir pataisymo kainos daug žemesnės negu kitur. Neatideliokite, ateikit į mano krautuvę ir įsitikinkite. Jūs būsite patenkinti. (52)

JŪS NORIT BŪTI GRAŽIOS

Lietuvaitės
ALVINOS PAULIENĖS

SUPERIOR BEAUTY SHOP

7013 Superior, tel. UT 1-1932

Puikūs veido masažai, antakių dažymas, plaukų dažymas, pusmetiniai.

Darbas garantuotas.

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

7015 Wade Park Ave.

Telef. HE 2-1236

AUTOMASINŲ TASYMAS

Šį mėnesį pagrinta kaina įdedam už \$6.95 duslintuvą Chevroletui, už \$7.05 Fordui, už \$8.95 Pontiacui, už \$12.50 Oldsmobiliui. Dideli pagiginimai dedant duslintuvus ir išmetamus vamzdžius visoms mašinoms.

Kreipkitės į

J. S. AUTO SERVICE

PRADĖKIT MAŽA SUMA! BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10.000

3% palūkanų.

PASKOLOS JŪSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2498

Cleveland, Ohio

MONCRIEF

Visų metų ORO VĖDINIMAS

ŠALDO vasarą — ŠILDO žiemą

Aplankykit savo kaimynistės Moncrief pardavėją

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

I. J. SAMAS, JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežant geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvių Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs parengimai.

Kviečia visus lietuvius saugiai salėje daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

ATIDARYTA NAUJA KAVINĖ-SALIŪNAS

ATLANTIC CAFE

PATOGI UŽEIGA VISIEMS LIETUVIAMS.

Savininkas A. KAZAKEVIČIUS

7805 Superior Ave.

Telef. EN 1-9451

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namu Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1743

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344, Redaktorius Balys GAJDZIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Biznierių lietuvių visuomenėje

Kur galėtume prisidėti

J. J. BACHUNAS

Visa, tautiniai gyva ir sąžininga Amerikos lietuvių bendruomenė — pradedant darbininkais ir baigiant biznierių bei profesionalais — nuo senų laikų ir dabar dalyvauja lietuviškų visuomeninių ir labdaros darbų rėmimo.

Būtų skaudi neteisybė tai užmiršti ar tyčiomis nutylėti. Klausimas tik, kiek turime tos tautiškai dar gyvos ir sąžiningos lietuvių bendruomenės narių? Nemokėčiau atsakyti, ir jūs kiti vargiai susikačiuotumėt. Turime tiek, kiek turime — kiek duosni ranka per metus sumeta. Tik dažnas nusiskundžia, kad vis per mažai, kad ne tik turime, bet ir lengvai galėtume žymiai daugiau sumesti.

Dabar dažniausia aukos eina grynai alpai, kaip Balfui, senelių prieglaudoms. Kitos jau turi tautinio visuomeninio pobūdžio, kaip Vasario 16 d. lietuvių gimnazijai Vokietijoje, moksleiviams paremti, skautams, Lituanistikos Institutui, tautos veteranams senatvėje padėti ir t.t. Kitos vėl grynai tautiniai politinio pobūdžio, kaip Amerikos Lietuvių Tarybos vajai, aukos rezistencijai prieš Lietuvos okupantą, aukos Vliko Tautos Fondui. (Dėl šių pastarųjų aukų Vliui vis daugiau dabar kyla ginčų, ar tikslingai ten Lietuvos vadavimui skirtos lėšos naudojamos... Tai rimtas ir platus klausimas, kurio neliešiu, nes čia kalbu apie biznierių aukas lietuviškiems reikalams, visai nepriklausomai nuo partinių ar religinių įsitikinimų. Kaip kiti žmonės, taip ir biznierių yra visokių pažiūrų. Mums svarbu, kad jie liktų lietuviais ir remtų visus lietuviškus reikalus, tegu kiekvienas pagal savo skonį ir prijautimą).

Augčiau trumpai paminėtos bus kaip ir pagrindinės dabar įprastos mūsų aukų rinkimo šakos. Jos gana plačios, bet taipgi jos parodo, kad ne viską dar apima, kas tautai svarbu.

Pavyzdžiui, labai posūniškoje vietoje tebėra aukos mūsų grynai kultūriniais reikalais — labai platiems uždaviniais ir vieniems iš reikšmingiausių šiais laikais. Ir, jei neklystu, gal geriausiai aukų surinkimas pastatytas mūsų religiniams dvasiniams reikalams, kiek, žinoma, jie dar turi ryšio su lietuviškumo išlaikymu ir pasitarinimu lietuvių bendruomenės naudai.

Nepykite, gal čia išsišoksiu, bet aš negaliu nusiėpti savo minties ir apie tai prašneku jau nebe pirmą kartą. Išgesnio laiko praktika rodo ir man šnibžda, kad su tiek aukų ir su tokiais jų rinkimo būdais, kiek dabar sukeliamame anomis paminėtos sritys paremti, mes tik ginamės ir ginsimės nuo pačių kasdieninių ir leiliųjų bėdų, — bet nieko patvaresnio, gražesnio, stambesnio ir didingesnio nepastatysime.

O kad pastatytume, tai su tomis mažomis vieno dolerio ar penkinės įprastomis aukomis to niekad nepadarysime. Čia reikia naujo sąmonės pabudinimo, naujo platesnio susipratimo, pasakyčiau atgimimo. Ir čia niekas neapsieis ir nieko vertingo ne-

pavyks padaryti be stambiųjų, vidutinių ir visų visokių lietuviškų biznierių pagalbos.

Jiems tebėra atvira ir garbinga proga parodyti, kokią vietą, reikšmę ir svorį lietuvių biznierių, lietuviškos biznio korporacijos gali ir privalo turėti Amerikos lietuvių bendruomenėje. Jei tos misijos biznierių dabar neatliks, Amerikos lietuvių istorija bus daug pilkesnė. Pirmieji tos knygos puslapiai — ir ypač jos vidurys bus labai gražus, bet antroji pusė ir gal pabaiga bus pilka, o gal nuskambės kaip ir kaltinimas daugeliui iš mūsų.

Negi mes to norėtume? Mančiau, kad ne.

Mums atėjo pats tikrasis ir vėliausias laikas eiti prie stambesnių lietuviškų visuomeninių, tautinių ir kultūrinių centrų bei institucijų įkūrimo. Tokių, kurios nepraeina nei su šia bėgama diena, nei su dešimtmečiu. Kitaip lietuvių gali pranykti Amerikoje ir pėdsakų nepalikti.

Tokiems tikslams aukos privalo būti didesnės. Kokia programa? Plati ir įvairi, bet leiskite suminėti, kad ir tokius dalykus:

Tautos Namai didžiosiose lietuviškose kolonijose... Fondas mūsų tautinio darbo žymiesiems ir užsipelnusiems veteranams... Našlaičių namai, senelių prieglaudoms, kiek jų nepajėgia turėti parapijos... Moksleivių fondas... Fondas menui ir literatūrai remti... Skautams remti draugija... Lietuviški muzėjai Tautos namuose... Pastoviai ramia lietuvių nuolatiniams teatrui, bent Chicagoje, su jo kelionėmis į kitas disesnes lietuvių kolonijas... Lituanistikos Institutas...

Pagaliam, knygos, mūsų laikraščiai... Gal dar vienas tautiečių dvasios dienraštis (čia vis atsiliepia anas Bachunas, raidžių rinkėjas lietuvių laikraščių administratorius, leidėjas...).

Žinau, kad visi tie planai dideli, nebe nauji, daugelio svajonėmis vadinami, vis dar neįgyvendinti. Bet juos palaipsniui galima įgyvendinti. Biznierių

galėtų, tik turi suprasti ir parnėti — savo tautiečių labui ir lietuvių šei skolą atmokėti.

Esame šiandien prasikūrę ir toliau darome spartesnę pažangą, negu bet kada praityje mūsų išeivijos nueito kelio. Pats laikas! Kapitalai kraunasi. O išmaningų pagelbininkų šiandien irgi daugiau turime.

Tieskime vieni kitiems ranką. O biznierių ištietasias delnas turi būti ne tuščias. Sukursime didingus mūsų sąmoningumo paminklų, kurie nepasąkę aplinkumos jūrose ir svetimi vėjai jų nesugriau.

SOVIETAİ ŽUDO TREMTINIŲ VEIKĖJUS

Vakarų Vokietijos spaudoje praneša, kad pastaruoju metu nužudyti du "Radio Liberation" redaktoriai. Kiek anksčiau gudų skyriaus redakt. Karas buvo prigrindytas Izaro upėje, ties Muenchen. Pastaruoju metu nužudytas kitas tos radijo stoties, Azerbeidžano skyriaus vyr. redaktorius ats. maj. Fatalibeyli Dudadinakis.

Tie du nužudymai liudija, kad Sovietai ir toliau tebepersekioja polit. tremtinius. Persekiojimas sustiprintas ypač paskelbus apie Rytų bloko karinę santarvę ir Rytinės zonos armijos įkūrimą.

1954 pavasarį MVD buvo atsiuntusi V. Vokietijon savo augštą pareigūną nužudyti rusų politinį tremtinį A. Truchnovičių. Kaip žinoma, Chochlovas skirtos aukos nenužudė, nes pats paprašė Vakarų valstybių globos ir pasidarė politiniu tremtiniu. Tremtiniams skaldyti tariamai jų vardu leidžiami net emigrantų laikraščiai. Sovietai yra taip pat pagrobę eilę politinių tremtinių, kurie turi kalbėti per komunistines radijo stotis ir įsenuotas spaudos konferencijas. Prie pagrobtyjų priskirtas čekas socialistas B. Laušmanas, slovakas B. Foltas, ukrainas socialistas J. Krutj, bulgarai N. Mladenovas ir P. Trifonovas ir kt.

Patark ir kaimynui...

kad prenumeruotų

D I R V A

Ir Kalifornijoje pasitalko tokių vaizdų. Gausus sniegas, iškritęs Banning mieste buvo sustabdęs visą judėjimą.

Mūsų kameros kaliniai

Iš mano atsiminimų / J. Gudauskis

Jau anksčiau minėjau, kad pervestas iš Saugumo rūmų rūšio į Kauno kalėjimą, į 8 skyriaus 40 kambarį, ten radau 10 lietuvių, 10 lenkų ir 1 vokiečių.

Tas vokiečių, iš teisybės, buvo austras, 15 metų berniukas, pasiturinčių tėvų sūnelis, kuris buvo sušalęs ir patalpintas į Kauno kalėjimą, kaip Vokietijos šnipas. Tai buvo pirmas ir lemtingas to vaiko nuotykis.

Lietuvių buvo: Šybas, jūrininkas, dar jaunas vyras, kaip dera jūrininkui: drąsus, atkaklus, sumanus, veiklus. Jau kartą mano anksčiau pamintas Pračkys, Panemunės muitinės valdininkas, vyras temperamentingas. Jis kiekviena proga susiriesdamas keikdavo Lietuvos okupantą, nors žinojo, kad kameroje esama komunistų, o gal ir komunistų. Kadangi gyveno pasieny, mokėjo vokiečių kalbą ir buvo sulaikytas besikėsinas pasprukti į Vokietiją. Buvo patalpintas į Kauno kalėjimą, kaip Vokietijos šnipas. Dėl savo augšto ūgio ir nusikurimo kameroje gavo vardą — Didysis Kolchozininkas. Bendikis, kurio tėvas buvo vokiečių, motina lietuvi, gimęs Maskvoje, kur augęs ir mokinęs, bet save laikė lietuviu ir po Pirmojo Pasaulinio karo grįžo į Lietuvą. Kadangi jis gyveno netoli Vokietijos sienos, vokiškai taip pat laisvai kalbėjo, kaip rusiškai ir lietuviškai. Buvo areštuotas kaip Vokietijos šnipas. Tai tas pats Bendikis, kuris buvo užverbuotas talkininku bolševikų saugumui. Būdamas emigracijoje girdėjęs, kad jam pasisekė pasprukti į Vokietiją. Statkus, buvusio Lietuvos Saugumo viršininko Statkaus brolis, kuris tarnavęs Klaipėdos saugumo šoferiu. Kadangi kalbėjo vokiškai, todėl sumintas kaip vokiečių šnipas. Šis vyras kameroje laikėsi nuosaliai nuo kitų. Likusieji šeši lietuviai buvo: piemu, karių melžėjas, akmenkalvis, batusiuvys ir du lauko darbininkai, kurie dirbo Vokietijoje, bet sužinoję, kad Lietuvoje įgyvendinamas darbininkams "rojus", metę darbus, sugrįžo į Tarybų Lietuvą, bet buvo sugaudyti, apšaukti Vokietijos šnipais ir patalpinti į Kauno kalėjimą.

Iš 10 lenkų 7 buvo darbininkai, kurie tais pačiais sumetimais, kaip ir suminėti lietuviai, atbėgo iš Vokietijos ir pateko į Kauno kalėjimą, kaip Vokietijos šnipai! Likusieji trys lenkai buvo inžinieriai, vokiečių-lenkų karo metu Lietuvoje internuoti. Vienas jų, Tlumakowski, buvo iš Vilniaus, antras — Placheckis, iš Varšuvos, o trečias — Popio-

lėk, iš Galicijos. Placheckis buvo artilerijos karininkas, bene 27 metų vyras, kurio tėvas Varšuvos mieste Marszałkowska gatvėje turėjęs tris namus. Placheckis ir Popiolėk laikė Tlumakowskį bolševiku ir todėl jį ignoravo, bet Tlumakowskis man teisingai, kad jis tik apsimetęs bolševiku, nes vietos ir laiko aplinkybės to reikalaujancios.

Placheckis buvo plačios erudicijos ir gražiai išauklėtas žmogus. Jis primindavo mūsų žymų, ypač prof. Mykolą Romerį. Kalboje atvengdavome liesti Vilniaus klausimą, bet kartą kaip tai užkludėme. Vilniaus klausimu jo nuomonė buvo tokia: Negincijamas faktas, kad Vilniaus miestą įkūrė lietuviai, bet toks pat faktas, kad kultūrą jam įdiegė lenkai, kuri iš jo šimtmečiais plačiai spinduliavo. Tas miestas taip pat brangus ir lenkam, kaip ir lietuviams, todėl taip sunku surasti modus vivendi.

Vasario mėnesį tie inžinieriai buvo išvežti. Gal net į Katiną, jeigu jų nebėra gyvųjų tarpe.

Lenkai iš mūsų kameros nuko greičiau, negu lietuviai, o jų vietas užimdavo lietuviai. Po manęs pirmas į tą kambarį priėjo, taip pat iš Saugumo Rūmų rūšio, Filipavičius, Jonavos val. valdybos sekretorius, jaunatliuvis. Jis pirmas ir išvežtas buvo. Jam Maskva paskyrė 8 metus priverstinio darbo ir jo bylos tardytojas jam pasakęs, skelbdamas nutarimą, kad jis paskirtas į Kareliją mišką kirsti.

Paskiau, beveik sykiu, pribuvo Jagučanskis, "aušruokas", kuris nors negarbingai išėjo iš Saugumo Rūmų rūšio į laisvę, bet garbingai grįžo į Kauno kalėjimą, kai neįklampino į bėdą savo draugų: pulkininkas Maceļis; jis ir teisininkas. Jam buvo pasiūlyta laisvė, jei duos sutikimą įstoti karininku į artilerijos pulką, bet jis tokios "laisvės" nepanorėjo, bevėlydamas kalėjime laukti karo.

Paskiau atsirado Petraitis, Kretingos banko kasininkas, kaltinamas šnipinėjimu Vokietijos naudai, ir Dr. Gaižiūnas. Pastarasis, kaip JAV pilietis, kada jam įgriso komunistinė santvarka, sumanė keliauti į USA. Bet prieš kelionę nutarė apsižiūrėti, ar "geležinė uždanga" jau aklinausi nusiėjo, ar dar yra "plyšių" pralysti. Beslaminėjant buvo sulaikytas. Paklaustas, nieko blogo nesitikėdamas, pasakė visą tiesą, kad jis galvoja apie grįžimą į USA ir žvalgosi, ar yra galimybių patekti į Vokietiją. Čia jam buvo pasakyta, kad pagal Tarybų Rusijos įstatymus šitaip draudžiama ir galvoti, todėl jį ir pasodino į Kauno kalėjimą. Čia jis gavo kojų ir rankų sparnų aštrų uždegimą, todėl nė judėti, nė pats pavalgyti nebegalėjo; jį teko maitinti.

Būdamas kameros seniūnu ėmiau reikalauti gydytojo, kurio prisišaukti buvo ne taip jau lengva. Pagaliau, po poros dienų, ateina į kambarį vyresnysis Kauno kalėjimo gydytojas, žydas, lydimas dviejų jo asistentų, taip pat žydų. Kada Gaižiūnas jį pamatė, nudžiugęs pribėgo į jį: kolega!, nes pastarasis buvęs jo asistentu. Ir jis visada taip į jį kreipdavęsis. Bet dabar jis Kauno kalėjimo vyr. gydytojas, todėl nebegali pakęsti tokio į jį kreipimosi ir piktai sušuko: "Koks aš tau... kolega!"

Birželio mėn. pradžioje pribuvo paskutiniai: Lazauskas su dviem draugais, visi trys neatlikę duoto uždavinio, ir kap. Dambruskas. Pastarasis jau tikras mirtininkas, kurį tik karas begalėjo išgelbėti.

Tardytojai bei tardymo valdininkai negalėdami gauti jokių duomenų, kad lietuviai ir lenkai — darbininkai atvyko šnipinėjimo tikslu Vokietijos naudai,

Ūverstas Gvatemalos prezidentas J. Arbenz, pataikęs komunistams, dabar gyvena Šveicarijoje. Būdamas kilimo iš Šveicarijos gavo jos pilietybę.

Kaimynų pavyzdžiai

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

Neteko girdėti, kad latviai būtų pareikalavę iš Zarinio patiekti jiems jo turimus įgaliojimus, ir kad jie būtų sudarę kokias nors "teisių komisijas" bei "per padidinamą stiklą" tyrinėję, ar kartais nebūtų galima prie tų įgaliojimų prikibti. Jei kitų vyriausybės aktyvų jie pakankamai ir tvarkoj!

Todėl ir mums — ar turi būti svarbu, kaip tie įgaliojimai atrodė, ant kokio popierio jie parašyti, koki žodžiai pavartoti? Svarbu, kad kitų vyriausybės aktyvų jie galioja. Tiesa, jų neteko išbandyti tokiais svarbiais atvejais, kaip latviams, — ačiū Dievui! — bet kur reikėjo, jų užteko. Tai ko gi daugiau reikia?

Niekas tikrai nei nežino, kokius įgaliojimus kas turi šioje srityje estų tarpe. Bet girdėti, kad jų diplomatų tarpe irgi yra vienas laikomas vyresniojo, kuris panašius reikalus, kai reikia patvarko. Taip buvo patvarkytas ir santykiavimo reikalas su Vokietijos vyriausybe. Nors estai labai pasireiškė aktyvūs egzilių "vyriausybų" kūrimu (net dvi sukūrė!), bet šio srityje ir jie nesiklaido po įgaliojimus — negadina savojo reikalo. Tai tik mūsų "užsienių reikalų ministerija" kažkodėl atrado tokio malenumo knistis po savaisiais pamatais...

*

Ryšium su netgi dviejų estų "egzilių vyriausybų" atsiradimu, einas Estijos chargé d'affaires pareigas Johannes Kaiv neseniai yra pareiškęs spaudai, kad jisai turėjęs labai daug pasikalbėjimų dėl egzilių vyriausybų su augštais Amerikos valdžios pareigūnais, iš kurių patyręs, kad, amerikiečių nuomone, naujos Estijos vyriausybės paskelbimas galėtų būti logiškas tik Estijos teritorijoje, tą kraštą išlaisvinus. Kartu estų diplomatas paaikškino, kad Estijos atstovybės negalėtų vykdyti jokių egzilių vyriausybės veiksmų, nes tuo pačiu būtų

apie kovo mėn. pradėjo juos kaltinti Tarybų Rusijos sienos paržengimu. Už tą "nusikaltimą" jie gaudavo po penkerius metus priverstinio darbo.

Kaimynų pavyzdžiai visgi yra rimtesnės pažūros pavyzdžiai. Tiesa, jie neturi savo "Vlikų" ir mes kartais prieš juos tuo pasididžiuojame, bet žiūrint, kaip tas gražios paskirties organas naudojamas visų pirma saviems pamatams knisti, vietoj pasididžiavimo apima gėda.

Vytautą Šniečkų

ir

Ireną Jonelytę

sukurusius lietuvišką šeimą, nuosirdžiausiai sveikina

VI. Germanavičius, Toronte